

Zadovoljivi rezultati poslovanja ob polletju le v Valkartonu

1. Za obdobje januar - junij so prvič rezultati poslovanja ugotovljeni v skladu z novim Zakonom o računovodstvu, čeprav so bila dokončna določila zakona sprejeta šele sredi meseca junija in objavljena konec meseca. Bistvena določila zakona pa so v naslednjem:

- da se vsa revalorizacija za vse obveznosti in terjatve ter materialne in nematerialne naložbe všteta med odhodke oziroma prihodke od financiranja,
- da se med prihodke od prodaje blaga in storitev ter prihodki od financiranja všteta obračunani in ne plačani prihodki,
- da se med odhodke, všteta vsi prispevki in davki, ki se obračunavajo od osebnih dohodkov ter da so odhodki ali stroški tudi osebni dohodki, ki niso odvisni od rezultatov poslovanja,
- da se med odhodke vključujejo določene rezervacije: kot npr. pričakovani večji odpis terjatev,
- da se dobiček razporeja za prispevke in davke ter osebne dohodke, odvisne od doseženega dobička, za skupno porabo in akumulacijo.

Ker še niso dogovorjene osnove za ugotavljanje osebnih dohodkov po rezultatih se trenutno vsi izplačani osebni dohodki všteta med vkalkulirane osebne dohodke, prispevki in davki odvisni od rezultata pa so bili za prvo polletje obračunani na osnovi ugotovljene davčne osnove za preteklo leto, povečane za rast osebnih dohodkov ter prispevnih stopnjah za tekoče leto. Povprečne prispevne stopnje pa so se povečale z 21,013% v letu 1988 na 25,102%, torej gre v letu 1989 za realno rast obveznosti za skupne in splošne družbene potrebe po stopnji 19,5%.

Največja pomanjkljivost trenutnega zakona, pravim trenutnega zato, ker sem prepričana, da bo moralo priti do sprememb zakona, je v tem, da se vsa razlika (pozitivna ali presežek) med učinkom revalorizacije osnovnih sredstev in stroški (ali revalorizacija) virov sredstev vnaša med prihodke od financiranja namesto, da bi se vštela med trajni kapital (poslovni sklad).

nadaljevanje na 2. strani

IZ VSEBINE:

Štafetni intervju: organiziranost za trg!

Ob predlogu zakona o osnovnih pravicah iz delovnih razmerij

Več optimizma v Tovarni potiskane embalaže ob junijskem obsegu proizvodnje

Izboljšanje ekološke slike Tržiške Bistrice

Opozorjamo - poškodbe pri delu v porastu!

Iz bogate zgodovine KTL: Charles Conrad, sloviti astronaut, gost kolektiva KTL

Poletna anketa: kako so se imeli v Vrsarju, Maredi, Čateških Toplicah

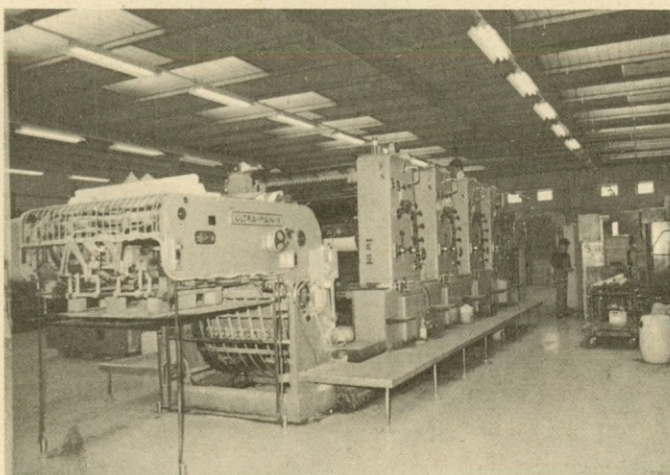
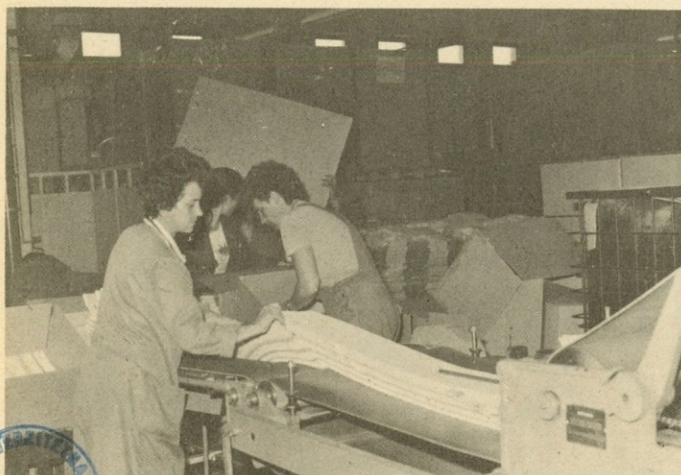
Gasilski desetini Valkartona zmagujeta!

Gasilska tekmovanja kot način usposabljanja

30. letne športne igre papirničarjev: tradicionalno 7. mesto za športnike KTL

Priloga: predlagamo koristno izrabo prostega časa - javke brez hajke

Poletna nagradna križanka

nadaljevanje članka s 1. strani

Samo tej pomanjkljivosti zakona gre pripisati, da temeljna organizacija Jelplast in DO Tovarna potiskane embalaže ne izkazuje izgube. Njuna realna izguba po

fakturirani realizaciji je:

TOZD Jelplast	1.286.240.796.-
DO Tov. pot. embalaže -	
v ustanavljanju	14.125.806.047.-

Naslednja pomankljivost zakona pa je

ugotavljanje rezultatov poslovanja po fakturirani realizaciji ob neobvezni revalorizaciji in sistemu 2000% letne inflacije. Takšen sistem je primeren ob nizki stopnji inflacije in finančni disciplini.

Pregled terjatev iz zaračunane prodaje in obračunanih obresti v obdobju januar-junij 1989, pa neplačanih ali zavarovanih (celo) do 24. 7. 1989

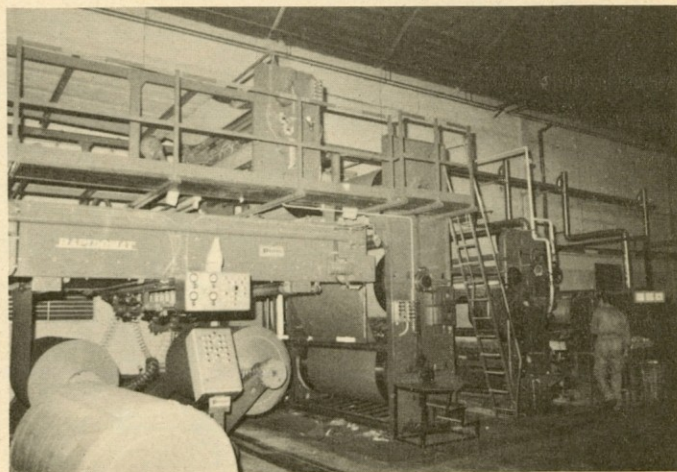
TOZD	TERJATVE		v 000 din	
	iz prodaje blaga	od tega na tujem trgu	iz meničnih obresti	SKUPAJ
1	2	3	4	5 (2+4)
Kartonaža	4.138.130	1.757.250	2.436.599	6.574.729
Lepenka	2.771.111	15.768	2.360.295	5.131.406
Valkarton	11.099.788	7.356.959	4.687.308	15.787.096
Kartonažna	7.303.985	276.907	4.101.195	11.405.180
Pap. konfekcija	4.900.019	227.230	2.187.318	7.087.337
Jelplast	550.307	-	314.710	865.017
Tov. pot. emb. v ustanav.	3.043.964	-	1.175.765	4.219.729
SKUPAJ:	33.807.304	9.634.114	17.263.190	51.070.494

Ob upoštevanju plačanih prihodkov, logičnega prenosa revalorizacije osnovnih sredstev med prihodke in upoštevanju vseh rezervacij je dosežena naslednja realna akumulacija oziroma izguba po temeljnih organizacijah:

TOZD	Izkazana akumulacija	vpliv povečanih terjatev	vpliv pozit. učinka reval.	vpliv rezervacij	realni izkaz
1	2	3	4	5	6 (2-3-4+5)
Kartonaža	2.691.873	6.574.729	-	3.787.205	-95.651
Lepenka	5.213.560	5.131.406	-	3.051.676	3.133.830
Valkarton	28.022.367	15.787.096	-	17.039.349	29.274.620
Kartonažna	286.747	11.405.180	-	1.222.137	-9.896.296
Pap. konfek.	975.183	7.087.337	-	4.169.502	-1.942.652
Jelplast	3.833	865.017	1.290.075	35.747	-2.115.512
Tov. pot. emb. v ustanav.	330.690	4.219.729	19.063.470	4.823.366	-18.129.143
DO KTL	37.524.253	51.070.494	20.353.545	34.128.982	229.196

Rezervacije vključujejo tudi investicijsko vzdrževanje in odpis terjatev nad 60 dni.

* - pomeni izguba

Skozi proizvodnjo v TOZD Valkarton.

2. Finančno stanje temeljnih organizacij na dan 30. 6. 1989.

PREGLED STANJA ZADOLŽENOSTI V PRIMERJAVI Z LASTNIM KAPITALOM (POSLOVNI + REZERVNI SKLAD)

v 000 din

TOZD	Kratkoročna zadolženost in kratkoročno posojena sredstva med TOZD-i DO KTL	izven DO	Dolgoročna zadolženost in posojena sredstva med TOZD-i DO KTL	Kreditni LB tuji in obvez- nosti iz lea- sing pogodb	Skupaj	Lastni kapital (poslovni + rezervni sklad)
1	2	3	4	5	6 (2+3+4+5)	7
Kartonaža	+ 4.128.051	+ 2.000.000	+ 12.528.650	5.051.606	+ 13.605.095	57.266.523
Lepenka	- 2.190.176	-	+ 5.365.557	26.427.924	- 23.252.543	65.384.990
Valkarton	+ 34.734.530	+ 3.850.000	+ 23.003.109	16.516.706	+ 45.070.933	158.143.103
Kartonažna	- 9.458.336	-	-	3.000.000	- 12.458.336	91.160.496
Pap. konf.	- 2.013.215	-	+ 2.271.220	15.100.666	- 14.842.661	41.890.903
Jelplast	- 3.520.848	-	- 2.925.269	-	- 6.446.117	2.927.445
Tov. pot. emb. v ustanov.	- 22.255.837	-	42.651.472	62.333.766	- 127.241.075	37.326.385
Emb. servis	+ 575.831	-	+ 2.408.205	-	+ 2.984.036	-
SKUPAJ:	-	+ 5.850.000	-	128.430.668	- 122.580.668	454.099.845

* + pomeni posojena sredstva ali presežek

* - pomeni sposojena sredstva ali zadolžitev

Skupno stanje zadolženosti DO KTL na dan 30. 6. ni zaskrbljujoče; je pa zaskrbljujoče stanje zadolženosti posebej temeljne organizacije Jelplast in seveda DO Potiskane embalaže v ustanavljanju. Ob upoštevanju, da je temeljna organizacija Kartonažna Ljubljana svojo kratkoročno zadolžitev zmanjšala samo na račun kupnine od prodanih osnovnih sredstev in ob dejstvu, da v mesecu juliju njena zadolžitev skokovito narašča, pa je njena zadolženost, kljub rekordni proizvodnji, resnično zaskrbljujoča. Iz dneva v dan pa je žal tudi večja zadolženost temeljne organizacije Papirna konfekcija.

Finančna sanacija pa mora v vseh štirih organizacijah potekati takole:

- takojšnja izterjava vseh terjatev tako iz prodaje kot obresti,
- prodaja plačilno sposobnim kupcem,
- omejiti vse nabave in držati zaloge na nivoju potreb proizvodnje treh tednov,
- uskladiti pogoje prodaje in nabave; ugodnejši plačilni pogoji kupcem morajo biti vgrajeni v ceno. Takoj ko bo možno, bodo fakture glasile na obračunske dinarje,

- pravilno kalkuliranje prodajnih cen,
- povečevanje proizvodnje.

Poleg tega poteka sanacija še v smeri pridobitve dolgoročnega kredita pri LB, odprodaje počitniškega doma v Fiesi, odprodaji prostorov v Litiji, pridobitvi razvojnega dinarja in pridobitvi tujih vlagateljev ter v smeri dezinvestiranja oziroma usklajevanja proizvodnih kapacitet s potrebami trga. Izgradnja novih objektov za temeljni organizaciji Kartonažna Ljubljana in Papirna konfekcija pa ne sme, razen za plačilo soglasij angažirati nikakršnih dodatnih lastnih sredstev.

Kratkoročna zadolženost DO v ustanavljanju znaša toliko kot je odplačala svojih dolgoročnih obveznosti.

Presežek sredstev temeljne organizacije kartonaža Rakek je vsak dan realno manjši, kar je posledica povečanih terjatev in manjše proizvodnje. Če bi temeljna organizacija Kartonaža Rakek ohranjala realno vrednost kapitala, bi moral njen presežek na dan 30. 6. 1989 znašati 10.381.824 tisoč din in ne 6.128.051 tisoč din, s tem, da je v mesecu juliju še manjša.

Temeljna organizacija Lepenka Tržič pa bi že morala poslovati s presežkom kratkoročnih sredstev, ker zaradi reprogramiranja ne poravnava obveznosti iz dolgoročnega kredita.

3. Vse to pa pomeni, da so žal samo rezultati temeljne organizacije Valkarton zadovoljivi in da so takšni rezultati doseženi lahko samo ob:

- obsegu proizvodnje in prodaje, ki je bil opredeljen kot minimalen. Vse ostale temeljne organizacije le-tega ne dosegajo, vključno s temeljno organizacijo Kartonažna Ljubljana.

Izpad proizvodnje od minimalnega:

TOZD	v tonah	v%
Kartonaža	626	10,7
Lepenka	557	11,2
Kartonažna	295	7,0
Pap. konf.	746	40,2
Jelplast	64	40,5
DO Tov. pot. emb. v ustan.	1.724	79,2
SKUPAJ	4.012	20,9

4. Pregled porabe sredstev za reprodukcijo v obdobju januar - junij 1989

TOZD	investicije	Odpl. dolg. kreditov in leasing	Obvezno združ. (nerazviti + SIS mat. proiz.	povečanje zalog	SKUPAJ
Kartonaža	2.273.549	116.529	364.558	2.946.294	5.705.930
Lepenka	938.322	251.897	980.072	2.019.817	4.190.108
Valkarton	6.599.530	848.512	1.771.209	25.897.611	35.116.862
Kartonažna	232.189	258.212	560.697	12.027.568	13.078.666
Pap. konf.	569.650	888.132	230.355	16.642.493	18.330.630
Jelplast	50.693	307.865	48.154	636.363	1.043.075
DO Tov. pot emb. v ustanavljanju	181.689	3.698.630	510.731	5.952.829	10.343.879
SKUPAJ:	10.850.622	6.369.777	4.465.776	66.122.975	87.809.150

Poleg izpada proizvodnje so pomembnejši vzroki slabih finančnih rezultatov še:

- nenormalno visoke terjatve
- prevelike zaloge
- neusklajeni pogoji kupcev in dobaviteljev.

Skupni negativni učinek zgornjega na dohodek oziroma dobiček ter izpad prilivov pa je naslednji

TOZD	v 000 din
Kartonaža	7.327.420
Lepenka	8.697.014
Kartonažna	26.600.553
Pap. konfekcija	16.420.822
Jelslast	3.117.475
DO Tov. pot. emb.	
v ustanavljanju	28.050.989
SKUPAJ:	90.214.273

Največji porast zalog in terjatev bele-

žijo prav najbolj zadolžene temeljne organizacije: Kartonažna Ljubljana, Papirna konfekcija in Jelpst ter DO Tovarna potiskane embalaže v ustanavljanju.

Slavka BRANK

DOPISUJTE V GLASILO

Organiziranost za trg

Tokrat odgovarja direktor TOZD Kartonažne Ljubljana tov. Peterlin. Vprašanje, ki mu ga je namenil direktor TOZD Valkarton Logatec tov. Jerina se glasi: »Kako si predstavlja KTL po sprejemu Zakona o podjetjih?«

Izbrani sogovornik poudarja:

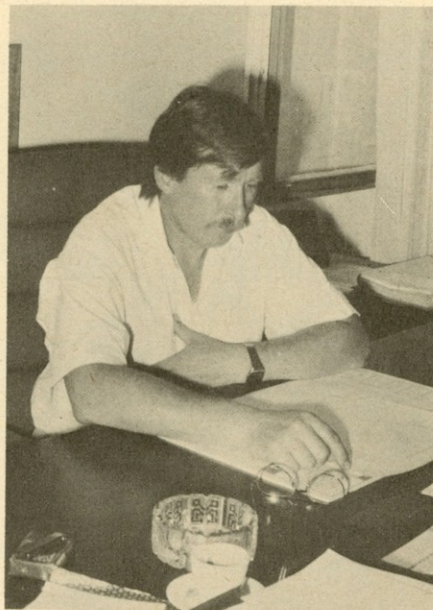
»Niti sam niti moji sodelavci se posebej ne ukvarjamo s problemi in vprašanji reorganizacije. Razlogov za to je več, prvi pa prav gotovo ta, da ima TOZD Kartonažna bistveno večje probleme s tekočim poslovanjem kot ostale organizacije (čeprav imajo probleme verjetno tudi ostale, samo vprašanje je, kako močno ti izbijajo in koliko se zavedajo).

V okviru organiziranja tekočega poslovanja pa gradimo tako organizacijo, ki omogoča obladovanje pojavov, s katerimi se vsakodnevno srečujemo, tako na prodajnem kot nabavnem trgu. Naša izjemno povečana proizvodnja v letošnjem letu kaže, da se proizvodno zelo dobro obrachamo, in da po proizvodni strani dosegamo nesporno najboljši rezultat v celotni KTL, niso pa temu ustrezni finančni rezultati. Delno je to dediščina preteklosti, delno pa tudi kakšna napaka z naše strani, predvsem pa je razlog v tem, da nismo uspeli predvideti, kako se morajo stvari odvijati v pogojih tako visoke inflacije. Zdaj smo do teh spoznanj prišli, povdarjam pa - če pogoji gospodarjenja ne bi bili tako spremenljivi in nepredvidljivi - ta temeljna organizacija ne bi bila več v težavah.

Pred seboj imamo veliko nalog, zato vse svoje sposobnosti in energijo, kot sem že povdaril, dejansko usmerjamo v reševanje tekoče problematike. To je bistveno, ker nas nobena, takšna ali drugačna organizacija, ne bo rešila, če ne bomo dosegli, da bo ta proizvodnja v celoti rentabilna, da se bo pokrivala, da bo sposobna živeti, ne glede na to v sklopu kakšnega sistema bo v prihodnje organizirana.«

Kako si predstavljam KTL po zakonu o podjetjih?

»Najbolj racionalna organizacija bi bila sigurno enovito, družbeno podjetje s profitnimi centri. To bi bil odgovor kar se racionalnosti tiče. Kar pa se realnosti tiče, je prisotna bojazen, kako bi bilo s samostojnostjo posameznih programov,

čeprav se tudi to da rešiti na pameten način. Dejstvo je, da so danes v KTL programi, ki so sposobni živeti sebe in dajati tudi več ter programi, ki tega trenutno niso sposobni. Oceniti je treba, ali bodo to sposobni čez čas, čez pol leta, eno leto, ker je v vsako stvar potrebno najprej nekaj investirati, da se nato vrača. To pa se da dosti lažje v enoviti organizaciji kot npr. v sestavljenem podjetju. Sicer pa je organizacija živ organizem, ki se neprestano spreminja, neprestano se mora prilagajati pogojem v okolju (na trgu), zato tudi ne sme biti težko spremenljiva in temu moramo slediti tudi mi. Danes je problem ravno v tem: v zamudnih procedurah, kupih papirjev, dolgotrajnem dogovarjanju preden nekaj spreminimo. Marsikdaj bi na določen pojav na trgu reagirali popolnoma drugače kot reagiramo, če bi se lahko hitro obrnili.

Torej, po racionalni strani je najboljša varianta enovito družbeno podjetje, realno pa to v naši hiši iz določenih razlogov ni dosegljivo. Ti razlogi imajo svoje ime (firme, ljudi), poznamo jih, pa naj jih povemo na glas ali ne. Kot sem uspel v tem času firmo spoznati mislim, da izvirajo nespornosti iz tega, da zadeve nikdar niso bile poravnane kot bi morale biti. Vir vsega je globoko nezaupanje, delno pa nepoznavanje in »nep priznavanje določenih programov.«

Proizvodni program, ki sodi v najvišji kakovostni razred.

»Program naše temeljne organizacije je za nekatere zelo enostavna zadeva, nepomembna in zato tudi neatraktivna. resnica pa je čisto drugačna. V svetu se ve, da sodi ta tehnologija in proizvodni v najvišji kakovostni razred, kar konec koncev kažejo tudi svetovne cene teh proizvodov, tudi tisti del, ki ga mi uspevamo plasirati. Izvoz smo fizično povečali za 100% v primerjavi z istim obdobjem lani, izvažamo po normalnih svetovnih cenah. Te so popolnoma sprejemljive in je proizvodnja po teh cenah rentabilna, pod pogojem, da so tudi stroški po svetovnih cenah. Vse to dokazuje, da je ta program atraktiven in perspektiven. Razvoj, kar se ga že odvija, in kar se še predvideva, obeta v tem programu velike stvari.

Malo ljudi pozna podatek, da je v Jugoslaviji 8 tovarn na špiralno navitem programu, 5 pa na paralelno navitem programu. Razen nas, nimajo praktično zasedenih inštaliranih kapacitet, eden od konkurentov pa je zaradi nas že zaprl vrata. Po nam znanih podatkih je naš tržni delež okrog 55% pokrivanja potreb po tej embalaži, torej smo največji proizvajalec, to pa moramo tudi ostati. Tudi konkurenca je v težavah, s tem da pa živi v sistemih, ki so pripravljeni sprejeti riziko in jo podpirajo, mi pa ostajamo dostikrat prepuščeni sami sebi. Zgoraj navedeni podatki o tržnem deležu pomenijo tudi, da obvladujemo konkurenco, kar nas zdajle sigurno nekaj stane, je pa to investicija v bodoče pogoje, v bodoči status, ki ga hočemo imeti na trgu in to je cena, ki jo moramo za to plačati. Kot drugo povdarjam, da smo edini v državi, ki smo sposobni te proizvode izvažati in to vse na konvertibilno tržišče. Analize in informacije, ki jih imamo kažejo, da se bo ta delež lahko še bistveno povečal, povečal pa se bo, ko bomo sposobni izdelati več kvalitetnih, zahtevnih in s tem tudi dragih izdelkov. Enoastavnih izdelkov Evropa ne potrebuje. Išče izdelke, v katere je vložena veliko znanja, te pa bomo sposobni izdelati takrat, ko bomo tehnološko ustrezno opremljeni. Tudi danes znamo take proizvode tehnološko izdelati, nismo pa jih sposobni na obsto-

ječi opremi serijsko proizvajati. To bo mogoče, ko bodo postavljene nove linije - konec januarja, februarja 1990. Te nam bodo omogočale izredno povečanje palete proizvodov pa tudi normalni tempo dela - do takrat pa je treba zdržati. Zdržati drugim, ker danes delamo z velikimi, velikimi naporu slehernega zaposlenega, s stalnim presingom, kar je nenormalno in izčrpajoče.

V sklopu povedanega je perspektiva temeljne organizacije pa tudi njen status v kompletnem sistemu KTL popolnoma drugačen. Če se vrnem na postavljeno vprašanje: iz vseh teh razlogov se trenutno praktično ne ukvarjamo s svojim statusom. Status nam bo določal bodoči program, ne pa takšna ali drugačna oblika organiziranja. Na splošno pa menim, da se v gospodarstvu ponavlja ista napaka kot leta 1976, ko smo se pogo-

varjali o organiziranju po zakonu o združenem delu. To pregovarjanje je trajalo več let - kako bo kdo organiziran, koliko tozdr ima lahko v svoji sestavi, kakšen šef bo kdo ipd., kar je nekatere firme, ki jih poznam, potisnilo v razvoju za več let nazaj. Vsak je namreč hotel iztržiti čimveč zase, po možnosti na račun drugega, nihče pa se ni spraševal, kako postati skupaj močnejši.«

Ali lahko v sklopu teh vprašanj komentirate seminar, ki ste se ga udeležili poslovodni delavci KTL?

Predvsem bi poudaril, da se nihče od predavateljev ni obremenjeval s tem, kako naj bi bila določena firma organizirana statusno, ampak je pomembna edino vsebina. To pa je preskok, ki ga moramo sami še napraviti. Veliko se pogovarjamo o obliki, vsebino pa si vsak po svoje predstavlja in je daleč od tiste-

ga, kar bi moralo biti. Bistvo vsebine se lahko hitro opiše: organizacija mora biti učinkovita, maksimalno fleksibilna, izrazito tržno usmerjena, na področju vodenja pa natančneje razmejena - kaj je vodenje, kaj upravljanje, kaj v končni fazi ostane za samoupravljanje. Prevsam pa mora biti v glavi vsakega posameznika prisotna ena sama misel: če se bomo do trga neresno obnašali, bomo jutri lahko brez dela.«

Kaj pa vprašanje in sogovornik za prihodnji »ŠTAFETNI INTERVJU« ?

»Isto vprašanje kot je bilo postavljeno meni, postavljam direktorju TOZD Kartonaže Rakek Tonetu Bajtu, torej: **Kako si predstavlja KTL po sprejemu zakona o podjetjih?**

Pripravila za objavo: M. Štrekelj

OB PREDLOGU ZAKONA O OSNOVNIH PRAVICAH IZ DELOVNIH RAZMERIJ

Bojazen pred izgubo zaposlitve kot element hitrejšega napredka gospodarstva

Po dolgi pripravi in posvetovanjih v vrsti delovnih organizacij in institucij po vsej državi, je pred nami predlog zakona o osnovnih pravicah iz delovnih razmerij. Ob tem je treba poudariti, da gre za zakonski predpis, ki naj bi v kar največji meri prispeval k čim doslednejši realizaciji tržne usmerjenosti našega gospodarstva. Za takšno usmerjenost pa je eden izmed pomembnih pogojev tudi delovanje tržišča delovne sile, ki naj bi afirmiralo delo in mu priznalo tudi ustrezno tržno vrednost.

odpore predlaganim rešitvam. To pa povzroča tudi določeno počasnost pri njegovem sprejemanju, kar nikakor ni v prid hitrejšemu uveljavljanju podjetništva v naše gospodarstvo.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je v razpravi o predlogu ugotovil, da so njegove pobude v predlogu sicer zajete, da pa je potrebno v sistemski zakonodaji, predvsem v novi ustavi, zagotoviti sindikatu takšen položaj, ki mu bo dajal možnost učinkovite zaščite delavcev v spremenjenih pogojih. Ob tem je bilo poudarjeno, da gre za občutno ožjenje pravic delavcev predvsem glede varnosti zaposlitve, kar zahteva spremembo vloge sindikata v smislu zagotavljanja pravnega varstva svojih članov. Kljub nekaterim pomiselkom, je prevladalo stališče, da je potrebno takoj začeti javno razpravo o predlogu, v kateri naj delavci povedo, če sprejemajo takšen zakon.

Enotno urejanje temeljnih pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev

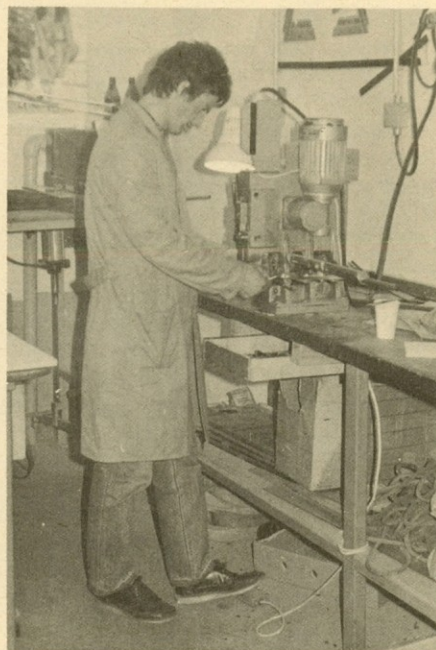
Za predlog zakona je značilno predvsem to, da ob prevzetem pluralizmu oblik lastnine iz zakona o podjetjih, enotno ureja temeljne pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev, tako v družbenem podjetju kot tudi v vseh drugih oblikah gospodarjenja. S tem se zagotavlja eden od temeljev enotnosti tržišča nasploh in torej tudi enotnost tržišča delovne sile. V osnovi je zakon usmerjen v to, da se podjetja čim hitreje rešijo »nedelavcev« in da se v kar največji meri zagotovi konkurenčnost sposobnosti in znanja. To se zagotavlja že skozi samo izbiro delavcev ob sklenitvi delovnega

razmerja, saj je omogočen predhodni preizkus strokovne usposobljenosti kandidata, uvedba poskusnega dela, prav tako pa tudi možnost prerazporejanja delavcev v teku trajanja delovnega razmerja. Precejšen povdarek je dan tudi ocenjevanju delavčeve sposobnosti v tistih primerih, ko svojega dela ne opravlja dovolj strokovno oziroma ne dosega rezultatov, ki se zahtevajo od njega in tudi upravičeno pričakujejo. V zvezi s tem je predvideno tudi prenehanje delovnega razmerja v primeru, ko delavec ne sprejme razporeditve na drugo delovno mesto v skladu z omernjeno sposobnostjo. Delavec je v času trajanja delovnega razmerja razporejen na katerokoli delovno mesto v skladu z zahtevami

Viličarist na Rakeku Dušan Poženel. (Foto. F. Debevec)

Uvajanje odgovornejšega odnosa do dela in ožjenje dosedanjih »neodtujljivih« pravic delavcev, predvsem pa ukinitve monopola na delovno mesto, vzbuja pri delavcih v sedanjem obdobju, ko je vse več razprav o tehnoloških presežkih delovne sile, dokaj mešane občutke. Lahko bi govorili že kar o strahu pred strogim zakonom, ki poraja precejšnje

Matej Bajt - stavčnica na Rakeku.

delovnega procesa in to bodisi začasno bodisi trajno. Pooblastilo za takšno razporejanje je dano poslovodnemu organu oziroma delodajalcu v primerih, ko gre za podjetja z mešano ali privatno lastnino. Uveden je tudi institut prehajanja delavcev iz podjetja v podjetje v okviru združevanja podjetij in to ne le za določen čas, ampak tudi trajno.

Monopola na delovno mesto ni.

Nove rešitve izključujejo monopol na delovno mesto. Varnost zaposlitve in delovnega mesta je v celoti odvisna le od uspešnosti dela delavcev in rezultatov, ki jih dosega ter od potreb delovnega procesa. V zvezi s tem je potrebno opozoriti na povečana pooblastila poslovodnih organov, ki bodo imeli v bodoče mnogo večjo moč pri določanju števila potrebnih delavcev in tudi pri njihovem ocenjevanju ter razporejanju. To pa pomeni, da nikomur v podjetju ni zagotovljena stalna zaposlitev in da se bo vprašanje tehnoloških presežkov delavcev pojavilo v zaostreni obliki. S tem v zvezi je sindikat takoj izrazil bojazen glede objektivnosti odločanja poslovodnih organov in opozoril na možnosti zlorab. Ker bo v novih pogojih samoupravljanje v podjetju postalo le del soupravljanja, bo moral sindikat poiskati ustrezne mehanizme, s katerimi bo lahko učinkovito preprečeval pojav morebitnih nepravilnosti. Prav tako je sindikat že najavil zahtevo po zagotovitvi socialne varnosti za delavce, ki bodo izgubili delo zaradi krčenja števila delavcev v procesu modernizacije in prestrukturiranja gospodarstva.

Verjetno je pričakovati vrsto pripomb na večja pooblastila poslovodnih organov, čeprav pomenijo tudi njihovo večjo odgovornost. Tako bo imel direktor v bodoče pravico sam predlagati izbiro delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, in to brez obveznosti predhodnega javnega razpisa. Prav tako bo lahko odločal tudi o razporejanju delavcev na delovna mesta, ocenjeval na prvi stopnji strokovno usposobljenost delavcev v primerih, ko le-ti ne dosegajo pričakovanih rezultatov, odločal o delu, daljšem od polnega delovnega časa, o razporeditvi in prerazporeditvi delovnega časa, odločal o uspešnosti delavca pri delu in o njihovi disciplinski odgovornosti ter izrekal disciplinske ukrepe. V predlogu je kot alternativna ponujena možnost, da lahko izreče tudi ukrep prenehanja delovnega razmerja. Seveda vseh navedenih pooblastil ne bo mogel izvrševati sam, kadar gre za podjetje z večjim številom zaposlenih, zato je v predlogu predvidena možnost, da ta pooblastila prenese na posamezne delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Precej poenostavljen in racionalnejši disciplinski postopek

Že iz prej navedenega je mogoče razbrati, da je v precejšnji meri poenostavljen tudi disciplinski postopek, ki je tako postal mnogo racionalnejši in zahteva tudi neprimerno manjši obseg v normativnih aktih. Prav tako ta poenostavitev izključuje vrsto procesnih dilem, ki so bile do sedaj največkrat razlog za razveljavitev izrekov disciplinskih ukrepov od sodišč združenega dela. Tudi število ukrepov je skrženo. Tako je za lažje kršitve izrek opomina ali denarne kazni, ki bi lahko znašala tudi do 15% osebnega dohodka in naj bi jo določali vodstveni delavci. Za težje prekrške pa je predviden le izrek prenehanja delovnega

Pakiranje toaleta v Lepenki.

razmerja. Predlog navaja kar enajst primerov, ko naj bi disciplinska komisija obvezno izrekla ukrep prenehanja delovnega razmerja takoj po ugotovitvi takšnega prekrška. Gre za naslednje težje kršitve delovnih obveznosti:

1. Neizpolnjevanje ali nevestno in nekvalitetno opravljanje delovnih in drugih obveznosti;
2. Nezakonito razpolaganje s sredstvi;
3. Neizvrševanje nalog, ki jih je dolžan opraviti poslovodni organ ali delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v okviru danih pooblastil;
4. Nedoseganje delovnih učinkov v obdobju treh zaporednih mesecev ali s prekinitvami v obdobju štirih mesecev v teku leta;
5. Kršitev predpisa oziroma splošnega akta o zaščiti pred požarom, eksplozijo, elementarno nesrečo in škodljivim delovanjem strupenih ter drugih nevarnih snovi;
6. Zloraba položaja ali prekoračitev pooblastil;
7. Izdajanje poslovnih, službenih ali drugih tajnih podatkov, določenih z zakonom ali splošnim aktom;

8. Zloraba pravic iz zdravstvenega zavarovanja;
9. Kršitev predpisov ali neukrepanje za zaščito delavcev, delovnih sredstev in življenjskega okolja;
10. Kršitev predpisov oziroma določil samoupravnega splošnega akta podjetja o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti;
11. Oviranje drugih delavcev pri opravljanju delovnih dolžnosti;

Seveda pa je, razen v navedenih primerih, mogoče izreči ukrep prenehanja delovnega razmerja tudi v drugih primerih, določenih z zakonom ali samoupravnim splošnim aktom podjetja.

Bojazen pred izgubo dela kot element hitrejšega napredka gospodarstva

Iz povedanega izhaja, da gre za precejšnjo zaostritev delovne zakonodaje in da nastopa čas, ko bo med nami vse večja bojazen za izgubo pravice do dela. Takšna bojazen lahko postane tudi element hitrejšega napredka gospodarstva, saj bo nedvomno vplivala ne le na intenziteto dela, ampak tudi na odgovornejšo in kvalitetnejše opravljanje delovnih nalog. To pa nedvomno pomeni, da bo prišlo tudi do večjega pritiska na poslovodno in vodstveno strukturo, da se zagotovi stalni porast obsega poslovanja, saj se bo le tako mogoče izogniti pojavom presežka delavcev. Predlog zakona torej vnaša v naše, doslej precej mirne medsebojne odnose, določeno napetost in negotovost, ki bo nedvomno odpravila dosedanje lažno solidarnost med delavci in sprožila proces borbe za zahtevnejše delo in več tega. V tem pa je tudi prednost zakonske spremembe in eden izmed zelo pomembnih dejavnikov, ki naj bi omogočili hitrejšo gospodarsko rast in tako tudi hitrejšo preobroditev sedanjega kriznega stanja.

(Povzeto iz glasila Skozi TAM)
avtor: J. Čuješ

DOPISUJTE V GLASILO

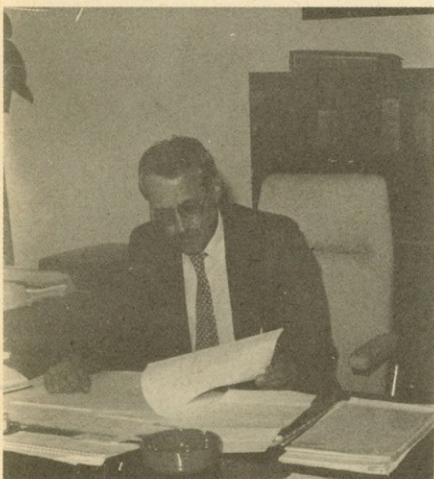

tiskano v DO potiskane embalaže

Po mnenju sekretariata za informacije v izvršnem svetu skupščine SR Slovenije, z dne 6. 6. 1979, je Glasilo KTL na podlagi 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, 33-316/72) oproščeno temeljnega prometnega davka od prometa proizvodov.

Več optimizma ob junijskem obsegu proizvodnje

S tremi vrstami sanacije se spopadajo v Tovarni potiskane embalaže: proizvodno, tržno in finančno. Nalažje je rešljiva proizvodna, poleg težke finančne sanacije pa najtežja tržna sanacija, povdarja direktor Jože Štucin v pogovoru za Glasilo.

»Žal naše agonije vsi v delovni organizaciji ne ocenjujejo tako kot bi jo morali«, med drugim povdarja Jože Štucin, direktor Tovarne potiskane embalaže v pogovoru za Glasilo.

Ob tem ko analizira tekoče poslovanje Tovarne potiskane embalaže pravi: »V preteklem obdobju smo res veliko naredili na tržni sanaciji, pridobivanju kupcev, ki smo jih pred leti izgubili, čeprav se z velikimi efekti, konkretnimi naročili, še ne želimo hvaliti. Tako smo dobili nazaj veliko farmacije, precej čevljarjev pa tudi prehranske industrije, v zadnjem času pa se z naročili k nam vračajo tudi proizvajalci detergentov. Nemogoče je v kratkem obdobju popraviti izrazito neposlovne poteze, zaradi katerih smo izgubljali trg zadnjih deset let. Največ kupcev smo izgubili v obdobju velikih serij za Rusijo, kasneje tudi

za Ameriko, veliko kupcev pa je odšlo tudi zaradi nesolidnosti. Eden pozitivnih premikov je, da smo se kljub razdrobljenim naročilom sposobni držati rokov. Skozi kvaliteto, izpolnjene roke in ustrezno ceno si pridobivamo nazaj izgubljeno zaupanje, pravzaprav moramo z vsakim naročilom dokazovati, da smo tisto, kar pravimo, da smo. Zaenkrat nam to uspeva, čeprav je situacija na tržišču tudi brez že navedenih naših nesolidnosti v preteklosti, bistveno težja.

Doseganje povečanih količin, delno že v maju, predvsem pa v juniju, se kaže na domači prodaji. To povezujem z odločitvijo, da se operativno prodajo prenese v temeljne organizacije, kar je za nas še toliko pomembnejše glede na specifično in zahtevno tehnologijo, ki zahteva konkretno, kvaliteto, vsakodnevno in tekočo koordinacijo priprave proizvodnje, proizvodnje in prodaje. V veliki meri smo tudi kadrovsko zaokrožili prodajno službo za domače tržišče, ki jo bomo morali sicer še ojačati, ob tem, da smo jo prevzeli docela neorganizirano.

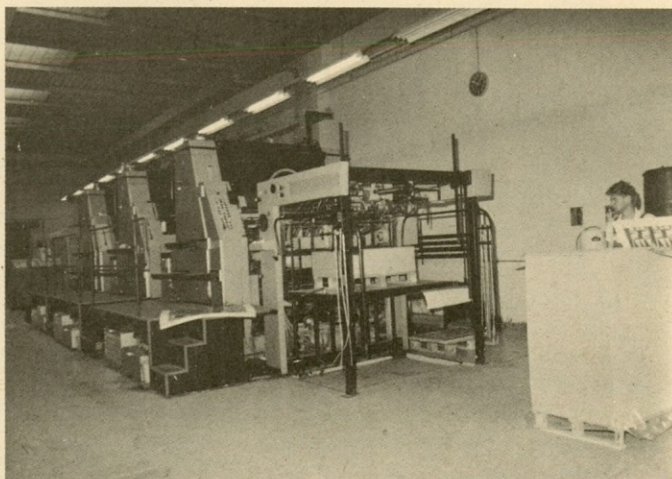
Optimizem ne velja za izvoz. Oddelek kadrovsko ni zadostno zaseden, saj je področje izvoza tako za nas kot za delovno organizacijo, izjemno pomembno. En referent, na novo razporejen na to delo, ki obdeluje področje izvoza potiskane embalaže, je bistveno premalo. Kar se izvozne politike delovne organizacije na sploh tiče smatram, da se vse preveč vežemo na veliko število manjših izvoznih posrednikov in da tuja tržišča obdelujemo premalo strateško. V potiskani embalaži je naš končni cilj izvoziti 30-40% celotne proizvodnje to je 150 do 200 ton. Rezultat pa je tak, da imamo zadnje tri, štiri leta le dva stalna kupca oziroma artikla, ostala naročila pa so manjša in skoraj nepomembna. Veliko pričakujemo od povezave z Genexom, veliko pa tudi od poslov, ki so

zdaj v fazi priprave. Omenil bi še podatek, da je bilo v letošnjem letu izdelanih 70 izvoznih ponudb, od katerih sta bili samo dve realizirani s proizvodnjo oz. naročilom, kar ni nikakršen izplen. Vsekakor gre za premalo strateško obdelovanje inozemskega tržišča, ko že v štartu ne znamo oceniti, za katere ponudbe je vsak trud zastonj. Ali drugače: od posla, od katerega smo si veliko obetali (kvalitetno, rokovno in tudi sicer v skladu z zahtevami kupca v Zahodnem Berlinu smo trikrat izdelali poskusne količine škatel za OSRAM, zadnja količina je bil 924.000 škatel) nam je ostalo 7,3% dobička, kar je malo več kot smo odšteli za provizijo dvema posrednikoma ...«

Pozablajo se dejstva ...

»Sam in moji sodelavci smo se sicer odločili, da bomo čimmanj omenjali zgodovino KTL, vendar čisto brez nje ne gre. Pozablajo se namreč dejstva, na to pa smo še posebej občutljivi. V delovni organizaciji se namreč vse preveč pozablja, da je bil projekt potiskane embalaže skupna odločitev in kot tak vnešen tako v Temelje plana delovne organizacije za obdobje 1986-90 kot tudi usklajen z dolgoročnimi plani papirne in papirno-predelovalne industrije Slovenije. Niti sam niti kolektiv na MP-3 se ne čutimo krive za velike napake iz investicijskega elaborata, poleg napak strokovne, tehnološke narave glede tehnologije. Čeprav jih ne želim ponavljati, jih moramo povdariti, ker se zaradi njih še vedno soočamo z velikimi problemi. Največja napaka je bila narejena s tem, da nismo upoštevali trenutne situacije v DO KTL in še večja, da smo v program startali brez realne tržne analize.

Količine, vnešene v ekonomski del investicijskega elaborata, so bile preoptimistične (da bomo izdelali več kot 100%

več: 10.000 ton kartonske embalaže in 8.300 ton kaširane embalaže, ob tem, da se za kaširano embalažo še vedno znotraj KTL »dogovarjamo« kdo jo bo delal in pri tem ne najdemo skupnega jezika). Če bi bilo polovico predvidevanj iz investicijskega elaborata realnih, bi bilo pri nas polovico problemov manj. Žal naše agonije vsi v delovni organizaciji ne ocenjujejo tako kot bi jo morali, da je namreč problem celotne delovne organizacije, da je preteklost naredila zelo veliko škode ter da se ne uspemo dogovoriti za stvari, ki bi lahko bistveno vplivale na našo uspešnost (kaširana embalaža) pri čemer smo mi pripravljeni na kakršenkoli dogovor. Skratka, bolijo nas očitki zaradi napak v preteklosti, absolutno pa nosimo odgovornost za sedanja dogajanja in večkrat povdarjamo, da delamo v tej agoniji tudi napake kot vsak, ki dela, povdarjamo pa tudi to, da se lahko še marsikaj uredi in daleč od tega, da bi šla naša razmišljanja v smer, ki predstavlja MP-3 kot kolektiv brez napak.«

O finančni sanaciji

»V okviru finančne sanacije smo se odločili in že realizirali dogovor, da za eno leto odložimo obveznosti iz najemnih pogodb (leasing) tj. obveznosti v višini 1.300.000 DEM prelagamo za eno leto, kar tudi nekaj stane. Finančna sanacija je težka. Obratnih sredstev nimamo in če do 31. julija ne začnemo

izkazovati boljših rezultatov, bo naša zadolženost na združenih sredstvih (ki trenutno znaša cca 2500 starih milijard) limitirana, kar pomeni začasno zaprtje žiro računa, hitro stagnacijo in na koncu začetek stečaja. Ob tem moramo vedeti, da v okviru investicijskega programa niso bila realizirana nekatera vlaganja, kar z drugimi besedami pomeni, da nam po podatkih FRS na dan 31.6.1989 TOZD Kartonaža dolguje 937 starih milijard, TOZD Kartonaža Rakek pa 52,5 starih milijard din. Odločili smo se prodati nekaj starih strojev, ki tudi ob povečanem obsegu naročil, ne zmanjšujejo naših kapacitet, nas pa deloma rešujejo. Seveda še vedno računamo na razumevanje v okviru delovne organizacije, na našo razbremenitev na združenih sredstvih. Dejstvo je, da če bi zdaj zahtevali vračilo dolga s strani Kartonažne, bi bili ponovno dve organizaciji v velikih težavah. Ker se zavedamo, da smo del KTL, je gotovo bolje, da se rešitev poišče za eno organizacijo. Finančno sanacijo rešujemo tudi z iskanjem možnosti zunanega sanatorja, tudi preko banke, kjer pa imamo malo možnosti. Po nekaterih podatkih je obseg naše sedanje proizvodnje že tolikšen, da bi lahko poslovali pozitivno, seveda brez upoštevanja dolga.

Mislím, da morajo biti delavci DO KTL seznanjeni tudi z dejstvom, da smo od aprila 1988 do aprila 1989 odplačali tudi 1.800.000 DEM tujega dolga in

1000 starih milijard domačega, kar v tem trenutku znaša skupaj 2800 starih milijard din, kar je kljub vsemu uspeh ob slabi proizvodnji, obenem pa s tem postane dolg na združenih sredstvih DO KTL bolj razumljiv.

Vse to kar sem povedal in kar daje upanje za rešitev pa vseeno že nekaj mesecev spremlja zelo moteči faktor zaostajanja naših OD v DO KTL, vendar pripravljenost za delo zaenkrat ni vprašljiva, četudi drugje izražajo nezadovoljstvo ob bistveno višjih OD.

Skratka, sedanji rezultati poslovanja so kljub vsemu vzpodbudni, čeprav je treba še veliko narediti tudi znotraj nas samih, za kar se bomo še naprej trudili, obenem pa vemo, da smo na pravi poti. Kljub temu, da smo imeli in še imamo veliko problemov zaradi ponesrečeno ali nestrokovno izbrane opreme, pa se le-ta z določenimi modifikacijami, ki smo jih že ali jih na njej še bomo izvršili, uspešno vključuje v naš proizvodni program, kar pomeni, da bo v končni fazi tudi ta v sedanjem trenutku zelo boleča zadeva začela dajati prave rezultate. To opogumlja tudi zato, ker se bomo s tako tehnologijo, kvaliteto in eksperimentalnostjo lahko mirnejše in obenem bolj smelo soočili z EVROPO 92' oz. vstop vanjo pričakali pripravljeni.«

M. Š.

KAKO TEČEJO GOSPODARSKI TOKOVI V PANOGI

Strah pred trgom

Papirna industrija ne kaže želja po agresivnejšem nastopu na trgu - Kaj bo z Obirjem, še ni dokončno znano

Člani Republiškega odbora Sindikata delavcev papirne, grafične, založniške in časopisno informativne dejavnosti Slovenije, so se sestali ob koncu junija in pregledali dve pomembni področji: podatke polletnega poslovanja v panogi in pogovore, ki tečejo na avstrijski Koroški za modernizacijo tovarne celuloze v Obirju in nakup podobne tovarne v Magdaleni pri Beljaku.

Vse delovne organizacije papirne panoge so polletje zaključile pozitivno, a le ko gre za tekoče poslovanje. Prvič pa se je pojavil padec proizvodnje za 2%, cene proizvodov v panogi so porastle za 660%. Izvoz še narašča, a sproščanje uvoza poraja nevarnost, da izvoza z uvozom ne bomo več pokrivali. Ob tem pa še v papirni industriji ni zaznati »želje«, da bi agresivneje nastopala na trgu - proizvodnja še vedno teče po starih pravilih - ne tako kot zahteva trg.

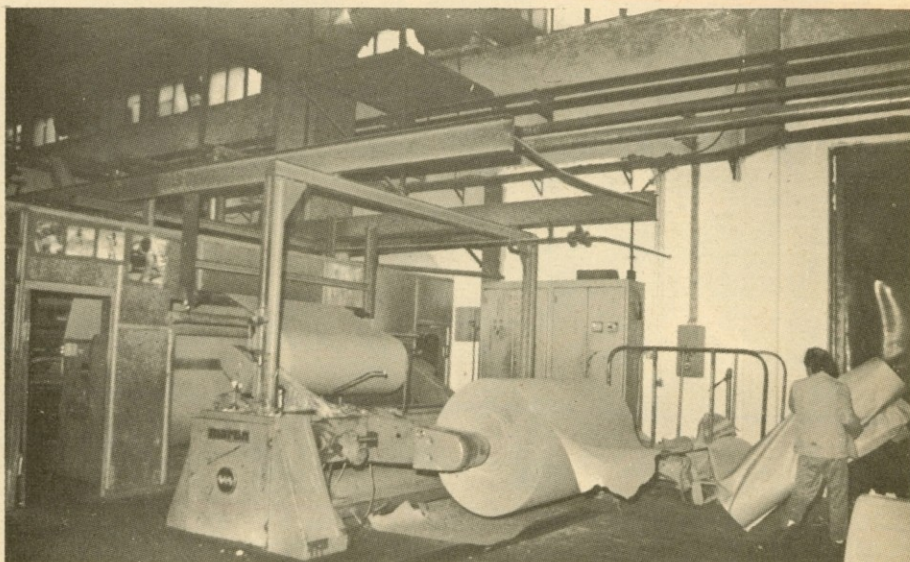
Grafično industrijo pesti tehnološka zastarelost, zato težko konkurenčno izvaža. Sindikat zato spet zahteva, da vodilni delavci pripravijo nove programe, da se bo moč vključiti v zakonitosti tržnega poslovanja. Preden pa v delovnih organizacijah

začno razmišljati o odpustitvi odvečnih delavcev, morajo poskusiti zanje najti ustrezne prequalifikacije.

Miro Varšek, predsednik SOZD Slovenija papir, je člane republiškega odbora seznanil s pogovori z avstrijsko Koroško deželno vlado o usodi tovarne v Obirju. Ta naj bi dobila podaljšano dovoljenje za uporabo vode, saj bi sicer morali 30. junija proizvodnjo ustaviti. Vodstvo pa si skupaj z nekaterimi tujimi partnerji prizadeva dobiti

denar za veliko investicijo: modernizacijo obirske tovarne v višini 1,2 mrd šilingov in tudi približno toliko za solastništvo in kasnejši odkup tovarne v Magdaleni. Tako bi v Obirju na leto proizvedli 80.000 ton lesovine po principu kemično, tehnično, mehanski predelavi. V Magdaleni bi sčasoma začeli na leto proizvajati 90 do 100 tisoč ton celuloze, ki je zaradi ekoloških in tehničnih problemov v Obirju ni več mogoče proizvajati.

I. F.

PREDLAGAMO VAM KORISTNO IZRABO PROSTEGA ČASA - VKLJUČITE SE V AKCIJO POHODNIŠTVA PO KOROŠKIH PARTIZANSKIH POTEH!

Pohodništvo po javkah brez hajke

Skupnost koroških partizanov s sedežem v Ljubljani in Zveza koroških partizanov s sedežem v Celovcu sta po večletnem delu izbrali na približno 2.000 km² ozemlja na obeh straneh državne meje 155 partizanskih javk.

Zamisel pohodništva in obiska javk je izvedena tako, da od obiskovalcev javk ne terja vrstnega reda, časa, rezervacij, prometnega sredstva, števila ali denarja. Edino delno oviro predstavlja državna meja, katere prestop je mogoč samo na meddržavnih oz. mednarodnih prehodih, in predpisi obeh držav o obvezni prijavi v primeru prenočevanja zunaj kraja bivanja. Predpisi o stometerskem obmejnem pasu ne pridejo pri obiskovanju partizanskih javk nikjer v poštev, ker so vse javke od meje dovolj oddaljene. Če se bo kdaj zgodilo, da bo ena ali druga država uvedla dodatne ovire za prehod državne meje, bo glede na izkušnje zagotovo večja možnost prehoda meje za organizirane skupine z dokazljivim ciljem, ki jih bodo sestavljali člani nekega podjetja, društva ali druge organizacije.

Pohodništvo po poteh Javke brez hajke dobiva vse večje prednosti zlasti v sedanjih razmerah, ker omogoča najcenejše ali pa vsaj zelo poceni eno in več-dnevne izlete za posameznike, družine ali kolektive, ker jih popelje iz mest in industrije v višje ležeče, celo gorate predele, ker predlaga vožnjo po slabem dolinskem zraku in hojo ali gibanje v planinskem zraku. Za predlagano dejavnost niso potrebne posebne priprave, oprema, znanje in izkušnje - zadostuje želja po zdravem oddihu, eno od prometnih sredstev in v žepu vodnik partizanskih javk za nabiranje žigov.

V nadaljevanju objavljamo napotke in pojasnila ter prvi del VODNIKA po javkah. Vodnik je natisnjen tako, da je med posameznimi naslovi prostor tudi za žig. O odzivu na akcijo bomo še pisali, pričakujemo patudi vaša mnenja.

Napotki in pojasnila pohodnikom

JAVKE BREZ HAJKE so v osnovi povsem nova in naj-sodobnejša možnost koristne izrabe prostega časa, povezana s cilji in načeli, navedenimi v začetnem delu. Zamisel je postavljena tako, da obiskovalcem daje nešteto možnosti in kombinacij in da jih v ničemer ne omejuje in jim ne postavlja nobenih zahtev, kajti:

1.) v vodniku je navedenih 155 partizanskih javk, vsaka tudi z oznako države in številko. Številke tečejo posebej v Jugoslaviji in posebej v Avstriji od 1 dalje. Poleg nekaterih partizanskih javk so brez številke navedene bližnje domačije ali kraji, pomembni za našo borbo, na primer pokopališča, spomeniki itd. S tem, ko smo jih navedli pri neki javki, smo opozorili obiskovalce, da so tudi te partizanske domačije vredne obiska, čeprav nimajo žiga in številke. Tudi druge spominske točke izpopolnjujejo vse pogoje za partizansko javko, vendar ni možno pri njih pustiti žiga in obrazložitev, ker so na samem in nezaščitene;

2.) obiskovalci lahko gredo na javke sami, v paru, z družino, z znanci, z društvom in podobno, vendar v skladu s predpisi države, kjer potujejo in kjer prestopajo mejo;

3.) javke lahko obiskujejo peš, z vozili ali kombinirano;

4.) obiski javk so možni ne glede na letni čas, delavnik ali praznik in celo ne glede na vreme, pri čemer vas pred novim snegom vendarle svarimo;

5.) obiski javk so zaželeni samo podnevi, čeprav vas na hribovski domačiji najbrže ne bodo odklonili, če vas bo noč le malo prehitela;

6.) vrstni red obiskovanja partizanskih javk izbirajo udeleženci poljubno in pri tem niso vezani na nobeno pravilo;

7.) nikakor ni zaželeno, da obiskujete samo javke v eni državi,

obiščite tudi javke v sosednji državi in izpolnite svoje poznavanje in naberite nove vtise;

8.) po lastnem preudarku ali po nasvetu domačinov izbirate poti do javk;

9.) priložena karta je namenjena predvsem grobi orientaciji, kje so partizanske javke, ker cilj naj ne bo samo javka, ampak tudi pot do nje ali do njih;

10.) obiskovalci javk bodo dobrodošli ne glede na državljanstvo, narodnost, barvo kože, politično opredeljenost, vero, spol, stan, starost ali delo in kar je še drugega možnega razlikovanja med ljudmi;

11.) v soglasju z gostitelji lahko ostanete na javki toliko časa, kolikor pač hočete, lahko se večkrat vračate ali navežete trajnejše vezi;

12.) gostitelj vam bo na javki pokazal na kratko opisano in overovljeno medvojno zgodovino hiše in družine. Na vašo željo bo napisano dopolnil s svojimi spomini ali ustnim družinskim sporočilom. Najbrže pa ne bo odklonil niti kramljanja o povojnem času in sedanjih razmerah;

13.) gostitelj na javki je dolžan dati obiskovalcu svoj žig v vodnika ali na drugi list z vašim imenom in naslovom ter navedbo njegove javke. Ni vam dolžan postreči z domačo hrano ali pijačo. S primerno izraženo željo vam bodo najbolje ustregli, saj so dajali tudi nam kljub stalni smrtni nevarnosti;

14.) gostitelji zaradi Javk brez hajke niso dolžni biti vedno doma na voljo obiskovalcem. Če se zgodi, da na javki ni nikogar, vam svetujemo, da malo počakate in si ogledate bližnjo in daljno okolico; če še nihče ne pride, pa nadaljujte pot do naslednje javke;

15.) vodnik javke brez hajke ni brezplačen in tudi tiskali smo ga samo v 5.000 izvodih, kar je odločno premalo za celo Slovenijo. Zato se obvezujemo, da ga bomo ponatisnili takoj, ko bomo ugotovili, da je že potreba po tem;

16.) šolarjem in vsem drugim, ki jim je nakup vodnika zaradi denarja ali oddaljenosti večja ali manjša težava, predlagamo, da si pri mentorju koroške bralne značke, pri sindikalni podružnici, društvu ali znancih sposodijo vodnik za toliko, da si iz njega izpišejo podatke za tiste javke, ki jih želijo obiskati;

17.) svetujemo vam torej: PREPISUJTE, IZPISUJTE, KOPIRAJTE ali kako drugače prenašajte željene podatke o javkah iz vodnika na papir s svojim imenom in naslovom. Svoje izpiske lahko brez omejitev razmnožujete in jih dajete svojim znancem, prijateljem, sodelavcem itd.;

18.) vodnik z žigi ali opisani listek z žigi je polnopraven dokaz za opravljen obisk javke, vendar večkratni obisk iste javke šteje samo enkrat za pridobitev priznanja, čeprav lahko dobite žig ob vsakem obisku;

19.) nekateri časopisi in glasila bodo postopoma objavljali sezname partizanskih javk z vsemi navodili. Tudi taki izrezki in žigi na njih so enakovreden dokument;

20.) sploh ni nujno, da vodnik ali izpisek uporablja samo ena oseba. Vodnik ali kakeršenkoli izpisek iz njega ima lahko namesto imena fizične osebe naslov pravne osebe bodisi družbene bodisi civilne, lahko ima naslov formalne skupine ali neformalne in podobno, na primer: Kraji in Vodic, 6 a razred OŠ Kamnik, Društvo filatelistov iz Bistrice, komercialni oddelek tovarne, sindikalna podružnica itd.;

21.) takšne formalne in neformalne skupine lahko obiskujejo javke kot celota ali tudi samo kot posamezniki; lahko se dogovorijo, da bo vsak iz skupine obiskal v imenu skupine dogovorjeno število javk in podobno;

22.) če govorite slovensko ali vsaj za silo razumete slovensko, ne bodite v skrbeh, da vas na kakšni javki ne bi razumeli ali vam mogli odgovoriti. Če ne bo ravno knjižna slovenščina,

pa bo gotovo mehka in blagovozvočna koroška beseda;
23.) če govorite nemško, se ni treba bati, ker bo na vsaki javki kdo, s katerim se boste lahko sporazumeli. Tudi nemščina ne bo vedno knjižna, ampak koroško narečje s privlačnimi posebnostmi;

24.) predlagamo vam, da ste na javkah čimbolj radovedni, ker boste imeli na ta način več od obiska. Vendar pa vas prosimo, da svojo vedoželjnost primerno izrazite, da ne bi prizadeli domačinov, ki so sami ali njihovi predniki v teh krajih doživeli ne samo veliko strahu, smrtnih nevarnosti in razočaranj, ampak so s partizani delili včasih tudi zadnji kosček kruha;

25.) Skupnost koroških partizanov v Ljubljani in Zveza koroških partizanov v Celovcu podeljujeta upravičencem značke in plakete za opravljene obiske javk **vsako leto praviloma okrog 15. maja v spomin na zadnjo bitko druge svetovne vojne v Evropi na Poljani pri Prevaljah**, in sicer:

- bronasto značko za 20 žigov javk v svoji državi in 10 žigov v sosednji državi;
- srebrno značko za 40 žigov v svoji državi in 20 žigov v sosednji državi;
- zlato značko za 60 žigov v svoji državi in 30 žigov v sosednji državi;
- malo plaketo za žige vseh javk v svoji državi
- veliko plaketo za žige vseh javk v obeh državah.

26.) obiskovalci javk, ki so izpolnili pogoje za katere od naštetih priznanj in ne želijo ali ne morejo priti na skupno podelitev, pošljejo vsako leto od januarja do marca na navedene naslove dokazila za pravico do določenega priznanja. Po pregledu dokazil jih dobijo nazaj s pripadajočim priznanjem. Poštnino za vrnitev dokumentov plača prejemnik;

27.) obiskovalci javk, ki bodo prišli sami ali kdo drugi z njihovim pooblastilom na slovesno podelitev priznanj, naj najkasneje do konca marca na navedene naslove pošljejo dopisnico s svojim imenom in naslovom ter pristavkom »Za Poljano« in navedbo, za katero priznanje so dobili pravico. Na podelitvi morajo pokazati dokazila za obiske javk, nato pa prejmejo priznanje;

28.) obiskovalci javk lahko predlagajo dokazila za upravičenost do priznanj za vsako značko in plaketo posebej, za dve ali več ali pa za vse skupaj naenkrat. To velja tudi za skupinske

obiske javk;

29.) obvestila o obiskovanju javk in dokazila za to ter pripombe, predloge ali pohvale pošiljajo udeleženci na naslednje naslove:

- V Avstriji živeči obiskovalci javk na Zvezo koroških partizanov 9000 Celovec/Klagenfurt, Tarviserstrasse 16;
- prebivalci koroške regije na naslov Občinski odbor Zveze borcev NOV, 62390 Ravne na Koroškem, Čečovlje 12;
- prebivalci mariborske regije in Pomurja na Mestni odbor Zveze borcev NOV, 62000 Maribor, Prešernova 17;
- prebivalci Gorenjske na Občinski odbor Zveze borcev NOV 64000 Kranj, Trg revolucije 1;
- prebivalci primorske regije na občinski odbor Zveze borcev NOV, 66330 Piran, Župančičeva 14;
- prebivalci ljubljanske regije in nenaštetih delov Slovenije, drugih republik ali tujine pošiljajo svoje dopise na naslov: Skupnost koroških partizanov, 61000 Ljubljana, Titova 123.

Kdor pa ne bo vedel, kam naj pošlje, ali ne bo želel poslati na določeni naslov ali pa bo imel kakršnekoli zadržke, naj to, kar želi, pošlje na prej navedeni ljubljanski naslov.

Upamo, da vas z navedenimi napotki in pojasnili nismo utrudili, saj smo skušali čim bolj razumljivo zapisati vse, kar je dobro vedeti pred obiskovanjem javk in po njem.

Zagotavljamo vam, da smo ljubiteljsko napravili vse, da bi vam omogočili doživljati nekaj novega, koristnega za posameznike in za obe sosednji ljudstvi, koristnega tudi v času, ko še obstajajo državne meje za pretok ljudi.

Samo upamo lahko, da vam bo ta nova dejavnost všeč, da vam bodo všeč tudi kraji in ljudje na javkah ter na poteh do njih, da vam bodo prijetna potovanja po obmejnih predelih in domačijah in da boste pri tem prišli do novih spoznanj in vedenj ter tudi do novih znancev, da boste zadovoljni. Ker pa nič ni popolno in dokončno, vas prosimo, da nam

mnenje o opisani novi dejavnosti ter svoje predloge, pripombe in pritožbe pošljete na katerega od navedenih naslovov.

Komisija za Javke brez hajke
predsednik

inž. Rado Lipičar

Vodnik po javkah brez hajke

SLOVENIJA

SLOVENJ GRADEC 62380

Yu - 1 Koroški pokrajinski muzej revolucije, Slovenj Gradec, Glavni trg

Yu - 2 Žumper, p. p. * PRI PEČENKI, Slovenj Gradec, Vrhe 69

Yu - 3 Slemnik, p. p. PRI ČREŠNJI, Slovenj Gradec, Vrhe 51

Yu - 4 Zabel, p. p. PRI GAŠPERJU, Slovenj Gradec, Vrhe 35

Yu - 5 Hovnik, p. p. PRI SMREKI, Slovenj Gradec, Sele 8

Yu - 6 Osnovna šola Vrhe-Sele, Slovenj Gradec

Yu - 7 Hovnik, p. p. PRI STARČKU, Slovenj Gradec, Sele 27

Yu - 8 Zagerčnik, p. p. PRI VELIKI LIPI, Slovenj Gradec, Gornje Sele

Yu - 9 Lesnik, p. p. PRI TONČKI, Slovenj Gradec, Gornje Sele 36

DRAVOGRAD 62370

Yu - 10 Občinski odbor Zveze borcev NOV, Dravograd
• Gestapovski zapori

Yu - 11 Sabodin, Dravograd, Libeliška gora

Yu - 12 Mežnar, Dravograd, Sveta Neža

RAVNE NA KOROŠKEM 62390

Yu - 13 Nacesnik, p. p. PRI ŠVAJCU, Ravne, Brdinje 42

Yu - 14 Integral Golfturist, Rimski vrelec,
Ravne, Kotlje
• Gestapovska mučilnica

Yu - 15 Krajevni odbor Zveze borcev NOV Kotlje
• Brunarice v Kozarnici

Yu - 16 Ivartnik, p. p. PRI ČEBELNJAKU, Ravne,
Podgora 38

Yu - 17 Lobas, p. p. PRI HOSTNIKU, Ravne,
Podkraj 10

Yu - 18 Navršnik, p. p. PRI ŠMORNU, Ravne,
Naverški vrh 7
• Spomenik Prežihovemu Vorancu
• Prežihova bajta

Yu - 19 Lečnik - spodnji, Ravne, Tolsti vrh 23

Yu - 20 Jaznikar, p. p. PRI JAZBECU, Ravne,
Zelenbreg 16

Yu - 21 Račel, p. p. PRI TREH MICKAH, Ravne,
Zelen breg 11

PREVALJE 62391

Yu - 22 Rakitnik, PRI KREGLNU, Prevalje,
Breznica 7

Yu - 23 Derviš, Prevalje, Stražišče 32
• Spomenik pri Šumniku

Yu - 24 Osnovna šola Franja Goloba, Prevalje

Yu - 25 Lagoja, p. p. PRI MOŠTU, Prevalje, Kot 3
• Partizanska tehnika Netopir v Vranski peči

Yu - 26 Pečnik, p. p. PRI URŠKI, Prevalje, Kot 9
• Spominska plošča padlim partizanom

Yu - 27 Krajevni odbor Zveze borcev NOV, Leše,
Prevalje
• Spomenik žrtvam
• Ratarjeva domačija

Yu - 28 Penzion Golfturist, Poljana, Prevalje
• Spomenik zadnji bitki v drugi svetovni vojni
v Evropi

Yu - 29 Dvornik, p. p. PRI HRUŠKI, Šentanel 24, Prevalje

Yu - 30 Ploder, p. p. PRI OČKANU, Šentanel 3, Prevalje
• Spomenik padlim

Yu - 31 Kumprej, p. d. ** Pristav, Leše 71

MEŽICA 62392

Yu - 32 Andrej, p. p. NA SEDLU,
Mežica, Onkraj Meže 14

Yu - 33 Lađinik, Mežica, Plat 11
• Šahmanov bunker s spomenikom padlim

Yu - 34 Dom društva upokojencev Mežica
• Spominska plošča na Narodnem domu
• Spomenik pred Narodnim domom
• Spomenik narodnemu heroju Francu
Pastreku - Lenartu
• Spomenik padlim partizanom na Štengah
• Partizansko grobišče na starem pokopališču

Yu - 35 Enci, Mežica, Podkraj 38

ČRNA NA KOROŠKEM 62393

Yu - 36 Delavski dom Žerjav, Črna
• Spominska plošča padlim na Domu
• Spominska plošča talcem v Topilnici
• Spomenik na Močvirju v Jazbini
• Spominsko obeležje padlemu borcu
v Jazbini

- Yu - 37** Krajevni odbor Zveze borcev NOV, Črna
- Spomenik žrtvam na trgu
 - Seznam žrtev pred Kulturnim domom
 - Kostnica na pokopališču
 - Partizanska bolnica Pepca v Bistri
 - Zavod za delovno usposabljanje mladine Črna
 - Spomenik narodnemu heroju Antonu Okrogarju-Nestlu
 - Petričeva domačija, p. p. PRI MIŠKAH

Yu - 38 Maligi, p. p. DOMA, Črna, Javorje 12

Yu - 39 Počev, p. p. PRI ŠMORNU, Črna, Javorje 13

Yu - 40 Permanšek, p. p. PRI SRNJAKU, Črna, Ludranski vrh 6

Yu - 41 Prevolnik, p. p. PRI PETELINU, Črna, Ludranski vrh 10

Yu - 42 Jedlovc, p. p. PRI TREH JABKAH, Črna, Ludranski vrh 15

Yu - 43 Končnik, p. p. NA HRIBU, Črna, Ludranski vrh 23

Yu - 44 Stane, Črna, Ludranski vrh 26

- Spomenik partijski konferenci
- Partizanska tiskarna
- Spomenik Podbrežnikovim

Yu - 45 Osojnik, Črna, Bistra 11

- Špisova bajta

Yu - 46 Plaznik, Črna, Bistra 6

Yu - 47 Prevržen, p. p. PRI BRKOTU, Črna, Bistra 15

Yu - 48 Ratih, p. p. PRI PAVELNU, Črna, Bistra 1

- Spomenik belopeški partizanski konferenci na Ježevem

Yu - 49 Haderlap, p. p. HRIBERNIK, Črna, Koprivna 51

Yu - 50 Hed, p. p. PRI GOLAZHU, Črna, Koprivna 52

- Fik, p. p. PRI ŠTRUKLJIH

Yu - 51 Puc, p. p. PRI JAGRU, Črna, Koprivna 2

Yu - 52 Zdovc, Črna, Koprivna 33

- Spominska plošča

Yu - 53 Ledrovec, p. p. NA VRNUHU ali PRI KATRCI, Črna, Koprivna 25

Yu - 54 Končnik, Črna, Topla 11

- Burjak, Topla 3
- Florin, Topla 4
- Kordež, Topla 8
- Fajmut, Topla 9

Yu - 55 Najbrž, Črna, Podpeca 46

- Pečnik, Podpeca 60
- Bricman, Podpeca 59
- Žačen, Podpeca 58
- Mihev, Podpeca 57
- Štopar, Podpeca 49-56
- Spomisko obeležje padlemu komandantu III. bataljona VKO Francu Visočniku-Falentu

Yu - 56 Gostišče Prahvart, Črna, Pristava 35

- Cesta koroških partizanov
- Spomenik veliki bitki

Yu - 57 Praper, p. d. Šumah, p. p. POD SEDLOM, Črna, Podpeca 10

Opombe: * p. p.: po partizansko
** p. d.: po domače

- spominska točka

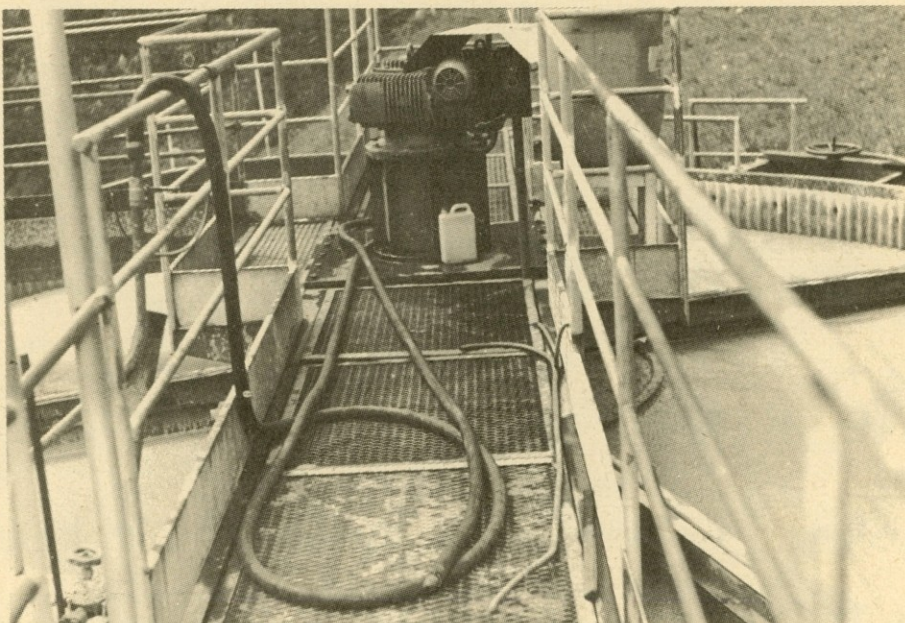
(nadaljevanje VODNIKA v prihodnji številki GLASILA)

Izboljšanje ekološke slike Tržiške Bistrice pod iztokom odpadnih tehnoloških voda iz »Lepenke«

V sredini septembra bo minilo dve leti, odkar redno obratuje čistilna naprava za čiščenje odpadnih tehnoloških voda v sklopu naše TOZD. V teh dveh letih smo si nabrali marsikatero izkušnjo glede sprememb lastnosti odpadnih voda, kajti za vode, ki nastanejo ob predelavi odpadnih papirjev in kartonov je značilno, da se ji stalno spreminjajo lastnosti in zaradi tega je potrebno stalno optimiranje pogojev čiščenja.

Sama tehnologija čiščenja odpadnih voda v našem primeru izgleda približno takole: vse odpadne vode se zbirajo v centralnem zbiralnem bazenu, od tu se prečrpava cca 40% vode v ponoven recikl, 60% pa se preko ročnih grabelj odvaža v čistilno napravo. Teh 60% vode znaša približno 65 m³/uro. Samo čiščenje je po tehnološki plati kombinacija flotacije in sedimentacije. Postopek flotacije v principu izgleda tako, da se v centralni cilindričnega bazena (volumen glavnega bazena znaša 140 m³) odvaža onesnažena voda, ki se predhodno »oplemeniti« z v vodi dispergiranim zrakom pod tlakom približno 5 barov. Pod temi pogoji se dispergirani zračni mehurčki »oprimejo« vlaknen in polnil v odpadni vodi. Zaradi padca specifične teže glede na volumen izpodrinjene vode, ta vlakna izplavljajo proti površini in tvorijo flotacijsko peno, ki se nato s površine posnema in s posebno črpalko vrača v proizvodnjo. Prečiščena voda pa med posebnimi nivojskimi pregradami odteka v zbirni rezervoar in od tam v recipient.

Po podatkih Inštituta za celulozo in papir znaša povprečen efekt čiščenja od

Pogled na čistilno napravo v Lepenki.

94-99%. Iz tega podatka izhaja, da letno prihranimo cca 300-350% papirne substance, ki jo vračamo v proizvodnjo, po drugi strani pa porabimo več retenzijskih sredstev in aluminijevega sulfata, tako, da se stroški glede na obratovanje in vračanje substance nekje krijejo. Poleg fizikalnega očiščenja odpadne vode pa se do zadovoljivih meja zniža tudi kemijska poraba kisika in pa biološka

poraba kisika. Močno pa je tudi opazna sanacija mikrobiološkega življenja v vodotoku, saj na samo rečno vodo ne vplivamo več.

Ob zaključku tega prispevka bi se v imenu delavcev temeljne organizacije zahvalil vodnogospodarski inšpektorici ing. Zlati Urh, za vsestransko pomoč v prvih mesecih poizkusnega in kasneje rednega obratovanja čistilne naprave.

U. DOBRIN

POŠKODBE PRI DELU OB POLLETJU 1989

Poškodbe pri delu v porastu!

Dne 30.6.1989 je bilo v DO KTL zaposlenih 1.848 delavcev, od teh pa se je poškodovalo pri delu 62 delavcev, 57 na delu in 5 na poti. Poškodoval se je pri delu vsak 30 delavec, na delu pa vsak 32 delavec. Vsak poškodovani je bil povprečno odsoten z dela 14,2 delovnih dni. Težja poškodba je bila 1.

Če navedene podatke primerjamo s polletjem 1988 vidimo, da se je število poškodb pri delu povečalo od 48 na 62 (za 25%), resnost poškodb pa od 13,4 na 14,2 (za 6%) izgubljenih delovnih dni za 1 poškodbo. Pogostost poškodb pri delu se je povečala od 2,5 na 3,35 (za 32%) odstotka vseh delavcev.

Število poškodb na delu se je povečalo od 38 na 57 poškodb (za 50%), pogostnost pa od 2,1 na 3,1 (za 47%) odstotka vseh delavcev. Število poškodb na poti se je zmanjšalo od 10 na 5 poškodb.

V šestih, številčno najmočnejših TOZD je stanje naslednje:

V TOZD KARTONAŽNA - Ljubljana se je od 417 delavcev poškodovalo na

delu 16 delavcev. Poškodoval se je vsak 26 delavec. Vsak poškodovani je povprečno болоval 16,5 delovnih dni. V primerjavi s polletjem 1988 se je število poškodb na delu povečalo od 12 na 16 (za 33%), na poti pa zmanjšalo od 4 na 1 poškodbo (za 75%). Resnost poškodb na delu se je povečala od 10,3 na 16,5 (za 60%) izgubljenih delovnih dni za 1 poškodbo. Od vseh poškodovanih je bilo 7 žensk in 10 moških. Torej se je poškodovala vsaka 32 ženska in vsak 20 moški.

V TOZD VALKARTON - Logatec se je od 399 delavcev poškodovalo na delu 14 delavcev. Poškodoval se je vsak 28 delavec. Vsak poškodovani je povprečno болоval 12,9 delovnih dni. V primerjavi s polletjem 1988 se je število poškodb na delu povečalo od 8 na 14 (za 75%), število poškodb na poti pa je enako, to je 1 poškodba.

V TOV. POTISKANE EMBALAŽE, LJUBLJANA se je od 261 delavcev na delu poškodovalo 11 delavcev. Poškodoval se je vsak 24 delavec. V primerjavi

s polletjem 1988 se je število poškodb na delu povečalo od 7 na 11 poškodb (za 57%). Resnost poškodb na delu se je zmanjšala od 12,2 na 11,8 (za 3,3%) izgubljenih delovnih dni za 1 poškodbo.

V TOZD KARTONAŽA - Rakek so se od 231 delavcev poškodovali na delu 4 delavci. Poškodoval se je na delu vsak 58 delavec. Vsak poškodovani je povprečno болоval 4,5 dni. V primerjavi s polletjem 1988 se je število poškodb na delu zmanjšalo od 5 na 4 poškodbe (za 20%), poškodb na poti pa je enako kot lani, to je 1 poškodba.

V TOZD PAPIRNA KONFEKCIJA - Ljubljana so se od 142 delavcev poškodovali na delu 3 delavci. Poškodoval se je na delu vsak 47 delavec. Vsak poškodovani je povprečno болоval 21 delovnih dni. V primerjavi s polletjem 1988 je število poškodb na delu enako, to je tri poškodbe. Poškodba na poti je bila 1.

V TOZD LEPENKA - Tržič se je od 132 delavcev poškodovalo na delu 8 delavcev. Poškodoval se je vsak 17 delavec. Vsak poškodovani je povprečno

boloval 18,6 delovnih dni. V primerjavi s polletjem 1988 se je število poškodb na delu povečalo od 2 na 8 poškodb (za 300%) med njimi 1 težja. Poškodb na poti ni bilo.

V TOZD EMBALAŽNI SERVIS in DSSS je bila po 1 poškodba.

V TOZD JELPLAST in v SIGMI ni bilo poškodb.

V TOZD se je pošk. na delu vsak:

1. KARTONAŽA	58 del.
2. PAPIRNA KONFEKCIJA	47 del.
povprečje KTL	32 del.
3. VALKARTON	28 del.
4. KARTONAŽNA	26 del.
5. POTISK. EMBAL.	24 del.
6. LEPENKA	17 del.

Povprečno izgubljenih del. dni/poškodbo:

1. KARTONAŽA	4,5 del. dni
2. POTISK. EMBAL.	11,8 del. dni
3. VALKARTON	12,9 del. dni
povprečje KTL	14,3 del. dni
4. KARTONAŽNA	16,5 del. dni
5. LEPENKA	18,6 del. dni
6. PAPIRNA KONF.	21 del. dni

Od 62 poškodb pri delu, so ugotovljeni naslednji vzroki:

1. Nepazljivost delavca-sodelavca (26 poškodb)
2. Nezanesljiv, nesmotrn način dela (23 poškodb)
3. Kršitev predpisov varstva pri delu (5 poškodb)

4. Pomanjkljivosti na objektih, napravah (3 poškodbe)
5. Na poti na delo, z dela, na službeni poti (5 poškodb)

J. KOPAČ

Iskrica

Voltaire je imel vrsto »prijatelj« , ki so mu prinašali mnenja njegovih sovražnikov še topla na uho. Ko ga je lepega dne spet obiskal tak »prijatelj«, je Voltaire glasno vzdihnil: »Ljubi bog, reši me prijateljev, s sovražniki bom že sam opravil!«

IZ BOGATE ZGODOVINE KTL

Charles Conrad, sloviti astronaut, gost kolektiva KTL

Da je bil znameniti Zemljan, ameriški astronaut Charles Conrad, 15. maja 1976 gost kolektiva KTL, prav gotovo niste vedeli. Novic o obisku svetovno znane osebnosti v Ljubljani (in povrh vsega še v KTL) ni bilo iz preprostega razloga, ker je bil to pogoj, ki ga je ugledni gost postavil, ko se je vabilu odzval. To pa ne pomeni, da po dobrih trinajstih letih ne bi smeli ali mogli v sliki in besedi obnoviti tega interesantnega dogodka iz bogate zgodovine KTL.

Iz bleščeče kariere astronava Charlesa Conrada vemo, da je sodeloval pri štirih projektih APOLLA, pri dveh obkrožil luno, kar dvakrat pa sestopil na Luni. Bil je komandant APOLLA 12, ki beleži 2. pristanek na Luni v zgodovini človeštva. Najbrž pa se ga boste spomnili po tem, da je prvi Zemljan, ki se je na Luni spotaknil in padel.

V času, ko je do obiska prišlo, je Charles Conrad opravljal funkcijo vice presidenta ameriškega koncerna MCDONNELL DOUGLAS, proizva-

jalca letal. V Jugoslavijo je pripotoval z novim letalom, ki ga je od tega koncerna kupil naš letalski pravoznik ADRIA AIRWAYS.

Kako je do obiska prišlo mi je pripovedoval Franc ZUPANČIČ, ki mi je tudi odstopil fotografije dogodka za objavo.

Franc Zupančič: »Moje srečanje z njim je bilo povsem slučajno in povabil sem ga, da bi bil naslednjega dne gost našega kolektiva, ki je pripravljala komemoracijo na Oklem pri spomeniku 72 žrtvam kamniško-zasavskega odreda in okrožnega komiteja, padlim leta 1944 zaradi izdajstva.

Vabilu se je znameniti astronaut odzval pod pogojem, da ne sme nihče izvedeti, da se nahaja v Ljubljani, predvsem zato, da bi imel mir pred novinarji. V njegovem spremstvu je bilo še pet kapitanov in fotoreporter (ki je posnel pričujoče fotografije).

Mirno in spoštljivo so ugledni Američani prisostovali komemoraciji in voja-

škemu pozdravu v čast žrtvam izdajstva pri spomeniku na Oklem. Spominjam se tudi pisma, ki ga je Charles Conrad kasneje iz Hustona poslal Kartonažni tovarni. V njem je posebej akcentiral sledeče: ne njemu, ne drugim Američanom ni niti najmanj znano, da temelji Jugoslavija na takih spomenikih, takih žrtvah in takih ruševinah kot je spomenik in dogodki na Oklem. Ob tem so pretreseni in jim ni žal, da so se vabilu odzvali in to videli. To je bil glavni akcent zahvalnega pisma kolektivu, se spominja tovariš Zupančič.

Po komemoraciji so se ameriški gostje pridružili kolektivu na družabnem popoldnev v vasi Žeje in se z njimi zadržali nekako do 17. ure.«

Ste slovitemu astronautu postavili kakšno zanimivo vprašanje?

Franc Zupančič: »Seveda, vprašal sem ga, ali bi šel ponovno na Luno, če bi imel to možnost. Odgovoril mi je da brez razmišljanja, takoj!«

Majda Štrekelj

Fotografije dogodka je posnel ameriški fotoreporter, ki je bil v spremstvu Charlesa Conrada.

Charles Conrad (tretji z desne) je bil 15. maja 1976 gost kolektiva KTL.

KADROVSKE NOVICE ZA II. TROMESEČJE 1989

prišli - odšli

TOZD Kartonaža Rakek:

Prenehanje del. razmerja:

VALENCIČ Nada
PIRC Alojzija - upok.
GREGORIČ Jožefa - upok.
ŠTEFANČIČ Ana - upok.
STROHSACK Peter - upok.
HRIBAR Andrej - v JLA
RAVŠELJ Lea - upok - upok.
KORENČIČ Antonija - upok.
URBAS Franc

Sklenitev del. razmerja:

JANEŽ Vanja
UDOVIC Jolanda
MAROLT Robert - pripr.

TOZD Valkarton Logatec:

Prenehanje del. razmerja:

MOŽINA Janez II - inv. upok.
GRDADOLNIK Simon
LAZAR Matilda - upok.
NARTNIK Rozalija - upok.
ŠEMROV Justina - upok.
MLINAR Janez I - inval. upok.
CELARC Marija - upok.
KRIŽAJ Janez - upok.
MEDVED Gabrijela - upok.
MALIČ Andreja

Sklenitev del. razmerja:

MAČEK Janez - pripravnik
KOBAL Niko
MODRIJAN Nataša - pripravnik

TOZD Papirna konfekcija Ljubljana:

Prenehanje del. razmerja

SMOLIČ Čita - upok.
POŽEG Slavka - upok.

TOZD Jelplast Kamna gorica:

Prenehanje del. razmerja:

DEMŠAR Rok - upok.

Sklenitev del. razmerja:

RADE Sašo
SAVIČ Dušan

TOZD Kartonažna Ljubljana:

Prenehanje del. razmerja:

ARTAČ Irena
ŽNIDERSIČ Marija
RUDIČ Suzana
KOLAR Vojko
ŠKRJANC Matjaž
MARTIČ Mara - upok.
BARTOLEC Ana - upok.
PETERNELJ Marija - upok.
ŠKOF Lado - upok.
PAŠALIČ Marjan - upok.
LUBE Kristina - upok.
NEČEMER Slavko - upok.
TRUNKELJ Antonija - upok.

Sklenitev del. razmerja:

ANZELC Janez - iz JLA
DOŠEN Dominko - iz JLA

TOZD Embalažni servis Koper:

Prenehanje del. razmerja:

GODNIČ Cecilija - upok.

Sklenitev del. razmerja:

VALENCIČ Nada
ŠIŠKO Tihomir

DO potiskana embalaža

Prenehanje del. razmerja:

BERGANT Andrej
PODBOJ Rosana
TRČEK Franc - v JLA
ŠAHINOVIČ Goran - v JLA
HOČEVAR Vasja - v JLA

Sklenitev del. razmerja:

UMEK Darinka
URBANIČ Gregor - iz JLA
Delovna skupnost delovnih služb:

Prenehanje del. razmerja:

RUGELJ Nevenka
PEKLE Vladimir - upok.

TOZD Lepenka Tržič

Sklenitev del. razmerja:

KEPIC Janez
STIPIČ Dušan - iz JLA
PAJKANOVIČ Spasenija

V TOZD »Sigma« ni bilo sprememb.

M. Zapušek

DESETINI INDUSTRIJSKEGA GASILSKEGA DRUŠTVA VALKARTON ZMAGUJETA, PREDHODNI POKAL POBRATENIH DRUŠTEV PA JE ŠEL V LEPENKO TRŽIČ

O gasilstvu nekoliko drugače

Vnet delovni sestanek ... plan, investicije, zakon o podjetjih, in takrat direktor vstane ter prekine sestanek. »V napad, prva voda, druga voda«, se sliši skozi okno. Tako približno potekajo vaje članic in članov IGD Valkarton Logatec. »Mogoče« je bila motena proizvodnja pa tudi sestanek je bil prekinjen, vendar: na koncu koncev so rezultati povsod pozitivni. temeljna organizacija uspešno posluje, industrijsko gasilsko društvo pa zmaguje!

Začelo se je v začetku junija, ko smo se srečali s pobratnimi industrijskimi gasilskimi društvi Lepenka Tržič, Bel Belišče in Avala Beograd v Beogradu. V Beograd smo potovali z avtobusom, skupaj s Tržičani. Dva neumorna »natakarja« sta na avtobusu stalno skrbeli, da so imele naše »rozenbaverce« primeren dotok goriva. Glede na to, da smo »strašni poznavalci« Beograda, smo skoraj uro dolgo iskali hotel, nekateri pa so kasneje celo noč iskali svoje sobe.

Naslednjega dne smo po jutranjem »start sprayu« in sprejemu predstavnikov »Avale« pričeli s tekmovanjem - tistimi tapravimi gasilskimi, nato še športnimi. Prehodni pokal smo morali

Valkartonovci za naslednje leto predati Tržičanom, ki so postali skupni zmagovalci.

Noč je bila naporna, saj smo strokovno predelali vso gasilsko problematiko in praktično rešili vse tekoče zadeve.

Zadnji dan smo obiskali Hišo cvetja in spominski muzej na Dedinju, po kosilu pa oddrveli domov. Čatež je bil zadnja postaja, zadnje polnjenje rezervoarjev in nato težko pričakovana najboljša štirinožna prijateljica - postelja.

17. junija smo »špricali« v Krškem na tekmovanju IGD papirničarjev Slovenije. Tokrat so daleč najuspešnejše dosedaj »špricale« naše gasilke, ki so osvojile 3. mesto. Razumljivo je bilo torej, da je nato poveljnik hodil kot pav in skoraj že hotel deliti avtograme. Organizacija tekmovanja je bila resnično odlična in organizatorje velja res pohvaliti. V Leskovcu se je tekmovanje spremenilo v gasilsko rajanje. Počutje in vzdušje je bilo enkratno, pokal pa se je spremenil v bokal.

Teden dni kasneje so gasilci spet dirkali, tokrat na občinskem tekmovanju. Takrat je bil poveljnik že filmska zvezda, saj sta tako ženska kot moška de-

setina zmagali. Tekmovanje je potekalo na poligonu Valkarton, kolesarnica se je spremenila v okrepčevalnico, šlosarji pa v kuharje. Zmaga je pomenila pravico do udeležbe na medobčinskem tekmovanju gasilskih društev v Cerknici, ki je bil 9. julija.

Najvernetneje niti sam poveljnik ni sanjal, da se bodo gasilke in gasilci tudi tokrat odlično izkazali, saj so spet zmagali. Iz neuradnih virov smo izvedeli, da se za poveljnika zanima nekaj močnih gasilskih društev in da pričakujejo, da bo v prestopnem roku zamenjal barve »kluba«.

V septembru se bomo udeležili republiškega tekmovanja gasilskih društev, ki bo tokrat v Kamniku. Nekateri smo zaskrbljeni tudi nad zdravjem poveljnika, saj bo moral spet »delati«.

Na koncu lahko ugotovimo, da so gasilke in gasilci našega društva resnično dobro pripravljeni, saj to dokazujejo rezultati tekmovanj, po drugi strani pa je pomembno dejstvo, da so usposobljeni tudi za merebitne akcije v primeru nezaželenih požarov.

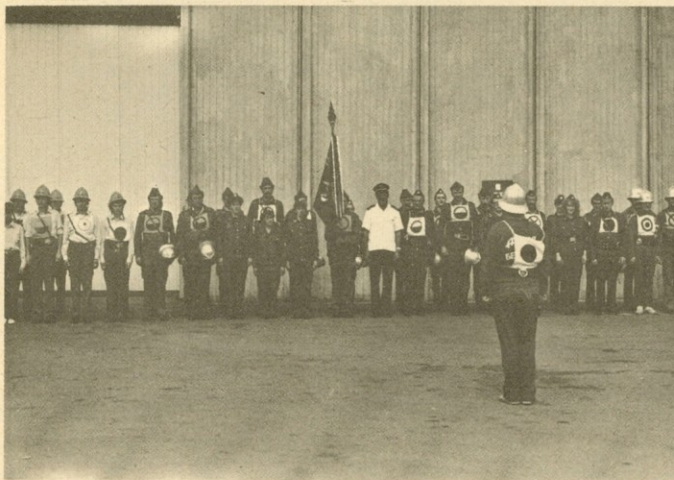
Mitja Rupnik

Gasilska slika - pokal je naš.

Valkartonovci v Beogradu - v akciji ...

Srečanje pobratenih industrijskih gasilskih društev v Beogradu.

Desetini IGD Valkarton pred tekmovanjem v Krškem.

NAMENJENO VSEM TISTIM, KI DELO V GASILSKIH VRSTAH SLABŠE POZNAJO

Tekmovanja kot način usposabljanja

Velikokrat slišimo gasilci očitke, češ da preveč časa porabimo za vaje in tekmovanja v gasilsko športnih disciplinah. Zato morda ne bi bilo napak opisati tesno povezanost tekmovalnih dejavnosti s strokovnim usposabljanjem v gasilskih veščinah. Ta opis naj tudi tiste člane kolektiva, ki delo v gasilskih vrstah slabše poznajo, prepriča o pomembnosti in nujnosti take vrste izobraževanja.

V gasilski organizaciji imamo vrsto disciplin, v katerih naši člani tekmujejo. Discipline so razdeljene po kategorijah glede na starost članov, tako da zajemajo vse člane, od pionirjev pri 7. letih do veteranov nad 60. let. Discipline so prilagojene tako fizičnim kot tudi strokovnim sposobnostim tekmovalcev. Vse discipline so opisane v posebnih priročnikih, ki služijo za pravilno vajo in tekmovanje.

Discipline so prilagojene gasilski tematiki tako, da se v vseh uporablja in spoznava gasilsko orodje in oprema,

kakor tudi pravilna uporaba le-tega. Seveda je pri vseh vajah zelo pomembna fizična sposobnost in složnost ekipe, zato so potrebne dolgotrajne in vztrajne vaje, ki vodijo do dobrih rezultatov. Iz cele vrste tekmovalnih disciplin bi opisal le eno in to z letošnjega tekmovanja. za memorial Matevža Haceta.

To je vaja z motorno črpalko, pri kateri sodeluje devet članov ali članic. Vaja je predvsem praktična, ker se z uporabo vode nazorno prikaže znanje in sposobnost ekipe.

Na poligonu je postavljeno potrebno orodje za izvedbo vaje, kakor tudi bazen z 1 m³ vode. Člani ekipe si morajo po pregledu pri komisiji, ki ugotovi njihovo starost in predpisano osebno opremo, pripraviti orodje za izvedbo vaje. Po predanem raportu sodniška komisija dovoli pričetek vaje. Po desetarjevem povelju se prične sestava sesalnih cevi in povezava v sesalni vod, ki je postavljen v bazen in pripet na motorno brizgalno. To delo izvaja po točno predpisanim vrstnem redu pet članov enote. Med tem časom dva člana postavita tlačni vod od motorne brizgalne do razdelilca, ki ga postavi približno 30 m od motorke. Nadalje se tekmovalci, ki so sklopili sesalni vod, opremijo s cevmi in odhitijo postaviti drugo napadalno skupino od razdelilca desno z dvema cevema. Med-

tem mora strojnik pognati motorko in izčrpati zrak iz sesalnih cevi, da dobi vodo v motorko. Nato jo potisne po tlačnih ceveh pri trojaku in naprej po obeh napadalnih vodih do napadalcev in vodarjev, ki že čakajo in spretno zbijejo tarče, oddaljene 10 m. Ko tarče padejo, izda desetar povelje, da se zamenja prva tlačna cev pri motorki in podaljša prva in drugo cev v napadih. Tekmovalci to storijo v čimkrajšem času in se pomaknjo za 10 m naprej, kjer jih čakata še dve tarči. Strojnik s črpalko potisne vodo po ceveh, tarče padejo, sodniki odmerijo čas in natančno pregledajo napake, ki jih je desetina napravila med izvedbo vaje. Če je vse lepo in prav, je ta vaja izvedena v pičlih dveh minutah.

To je opis ene izmed mnogih vaj in disciplin, v katerih se gasilci usposabljaajo za primer potreb po resnični intervenciji, kajti cevi in drugo orodje se ravno tako uporabljajo pri požaru kakor na tekmovanju. Član, ki orodje in opremo dobro pozna in jo zna tudi uporabljati, bo tudi na požaru zelo hiter in učinkovit, kar bo sigurno vplivalo na manjšo požarno škodo in boljšo požarno varnost.

Franc Jesenovec

FOTOVEST

Upokojil se je Lado Škof, stojnik iz DE-20 Kartonažne Ljubljana. Pravi, da je med šihtom manjkal samo takrat, ko ga je dežurni poslal po cigarete ... Leta in leta (v KTL je delal polnih 25 let), je recitiral svojo molitvico, ki jo objavljam na željo njegovih sodelavcev. Ko so mu nazdravili, so ga prepričevali, naj ne pretirava s težkim fizičnim delom in naj pazi na svoje zdravje, da bo lahko dolgo užival zaslužno pokojnino.

M. Š.

Molitvica, primerna za vsako priliko

Za vsaki najlepši praznik,
ti želim vse najlepše,
dobro iz nebes,
na duši in teles,
žeg'n iz nebes,
pa taka krona,
kot jo 'ma tvoja patrona,
pa taka klobasa,
ki gre devetkrat okrog pasa.
Saj veš, da ferkeljca se vsak boji
ki premalo drži.
Saj nas je kot ena drhal,
da bo vsaj za en bokal,
da bo vsaj majčken,
za vsakega mal'.

30. LETNE ŠPORTNE IGRE PAPIRNIČARJEV SLOVENIJE V KRŠKEM

Tradicionalno 7. mesto za športnike KTL

Letošnje letne športne igre papirničarjev Slovenije je organizirala Tovarna celuloze in papirja »Djuro Salaj« Krško in so bile izpeljane 10. junija. Prijavili smo naslednje ekipe: v malem nogometu, balinanju, kegljanju, odbojki za moške, streljanju in namiznem tenisu, skupaj 37 športnikov.

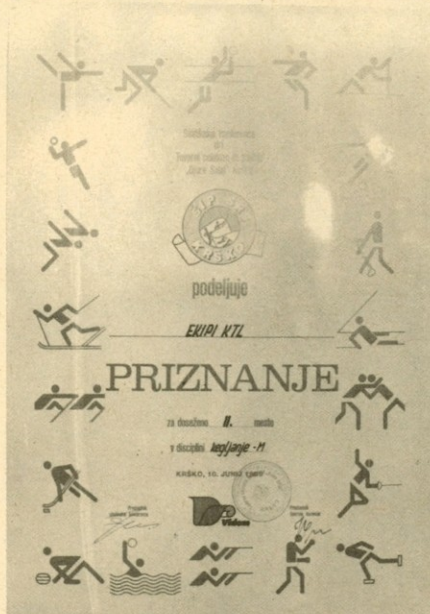
Iz Ljubljane smo krenili proti Krškemu ob 6. uri. Mudilo se nam je, saj je bila predvidena otvoritev iger že ob 8. uri, ob 9. pa pričetek tekmovanja. Različne športne panoge so se odvijale v različnih krajih, od Senovega in Kostanjevice do Vidma. Tekmovanja so bila zaključena ob 17. uri. sledila je svečana podelitev priznanj z družabnim večerom.

KTL se je ekipno uvrstila na 7. mesto od enajstih sodelujočih delovnih organizacij. V odbojki so naši zasedli od petih ekip zadnje, 5. mesto, v streljanju od devetih nastopajočih ekip 6. mesto, v kegljanju od sedmih ekip 2. mesto in v malem nogometu od devetih sodelujočih ekip 7. mesto. V balinanju pa od sodelujočih štirih ekip zadnje, 4. mesto.

Posamezno sta se od naših športnikov najbolj izkazala kegljača Tine ZALOŽNIK in Jože PUNTAR iz Kartonaže raket. Tine ZALOŽNIK je bil prvi, Jože PUNTAR pa tretji.

Zelo neodgovorno je ravnal Gašper Petrič iz TOŽD Kartonažna Ljubljana, ki je zadržan za namizni tenis in javljene ekipe ni obvestil. Zato kljub pla-

Organizator je postavil precej visoko kotizacijo, ki je za naše športnike znašala skupaj 13.300.000 din. avtobus nas je stal 4.300.000 din in tako nam ostaja za letos planiranih sredstev za šport na nivoju delovne organizacije le še cca 3.500.000 din.

Ženska odbojbarska ekipa letos ni bila na igrah, drugo leto pa mogoče spet.

čani kotizaciji v namiznem tenisu nismo imeli predstavnikov.

V Krškem so organizirali tudi sestanek športnih referentov, predstavnikov sindikata iz delovnih organizacij in predstavnika Republiškega odbora sindikata delavcev naše panoge. Namen sestanka je bil odgovoriti na vprašanje, kako v bodoče organizirati športne igre papirničarjev: ali igre vsako leto, ali vsako drugo leto, enodnevne, ali dvodnevne s kulturnim programom, kako je z udeležbo na jugoslovanskih igrah ipd. Dogovorili smo se, da republiški sindikat pošlje anketo v zvezi s to problematiko. Odgovori nanjo naj bi dali izhodišča za nadaljnje delo na tem področju.

I. L.

NAJVEČ NEPRIJETNIH STVARI SE ZGODI TRINAJSTEGA ...

V DSSS na Kotnikovi 13. julija ...

ODGOVARJAJO DELAVCI KARTONAŽE RAKEK

Kako so se imeli v Vrsarju, Maredi, Čateških Toplicah ...

Vojko FATUR, voznik kombija: »S svojo številno družino, saj imam tri otroke, sem preživel 10 dni v prikolic, last TOZD Kartonaže Rakek. Prikolica je postavljena na zelo lepem kraju v kampu v Vrsarju. Kamp in prikolica sta lepo urejena, sanitarije v redu, pa tudi za zabavo je dobro poskrbljeno. Predvsem bi omenil znameniti »LUNA PARK«, za katerega bi bilo bolje, da ga ne bi bilo, vsaj kar zadeva denarnico. Zapravi se kolikor hočeš. Vse je zelo drago, tako da sem na koncu popolnoma bankrotiral. V kampu je več tujcev kot domačih gostov, vendar ni pravega turističnega vzdušja kot leta nazaj.

Vreme smo imeli lepo, razen zadnjega dne, ko smo odhajali. Morje je bilo v dopoldanskem času še kar »užitno«, v popoldanskem pa zelo umazano. No, na morju ne bi ostal, čeprav je bilo vreme letos zame ugodnejše kot prejšnja leta, ko je bilo prevroče. Zame je bolje vseeno v planinah in doma, na Uncu. Ker pa moji otroci, vsi trije, iz zdravstvenih razlogov potrebujejo morje, smo se pač morali odpraviti tja.«

Joža MLJAČ, dela v materialnem knjigovodstvu: »S svojo 4-člansko družino sem letovala v prikolic Kartonaže Rakek v avtokampu Mareda pri Novigradu. Prikolica je bila glede na to, da smo bili prvi letovalci, zelo urejena in čista ter v dosti boljšem stanju kot prejšnja leta, samo baldahin bi bil potreben temeljitega čiščenja. Kamp sam mi je nadvse všeč, tako da bi šla tja letovat vsako leto, če bomo pustili tam prikolic. Vse je zelo urejeno, dve snažilki stalno čistita in skrbita za red, skupaj z

Mara Šivec

Joža Mljač z možem.

redarji. Morda bi potrebovali še kakšno umivalnico, poleg dveh že zgrajenih, ker sta ti dve premalo. Kamp je zelo zase-

den, še največ z Italijani in čez vikende kar zaživi. V kampu je lepa, velika in sodobna trgovina, kjer dobiš prav vse, kar je možno kupiti. Za zabavo je dobro poskrbljeno, vsak večer je bila organizirana zabavna prireditve, katere se je udeleževala največ mladina. Je pa vse zelo drago, od pijače, do vstopnic za te prireditve. Torej ni za naše žepe, saj si ob večerih nismo upali v kakšen lokal, ker se ne bi izšlo ...

Plaža sama je zelo urejena, na novo je razširjena in betonirana, s privezi za čolne, opremljena s tuši in z najrazličnejšimi pripomočki za otroške igre. Morje pa je precej onesnaženo, ker je precej blizu italijanska obala pa umazanijo zanese tudi v zaliv v Maredi. Dodati moram še to, da se mi zdi turistična taksa zelo visoka, saj znaša 7.300 din na osebo. Vseeno bi se naslednje leto še vrnila v Maredo!

Mara ŠIVEC, dela v materialnem knjigovodstvu: »Med prvimi letovalci sem v mesecu juniju letovala v Čateških Toplicah, z možem, hčerjo in dvema vnučkoma. Tu ima naša temeljna organizacija prijetno hišico v zelo lepo urejenem naselju. Bivanje je bilo tako prijetno, da ga ne bi zamenjala za morje. Kopali smo se v bazenih z različno temperaturo vode, kakor je pač komu ugaľalo oz. dopuščalo zdravje. Kopala sem se v bazenu s srednje toplo vodo, saj to najbolj ustreza mojemu zdravstvenemu stanju.

V začetku dopustovanja je bilo vreme hladno in deževno, kasneje se je izboljšalo. Zvečer v glavnem nismo hodili nikamor, prvič zaradi draginje, drugič pa zaradi majhnih vnučkov, ki sem jih imela s seboj. Večkrat pa smo se odpeljali v Brežice na izlet. Če mi bodo možnosti dopuščale, to pa je predvsem denar in zdravje, bom šla še letovat v Čateške Toplice. Tukaj je zame mnogo lepše.«

M. Kleva

tiskano v DO potiskane embalaže

Zajček

V tvojih očeh je modrine sijaj,
modri zajček je v tvojih očeh.

Že kot otrok sem si zajčka želel,
ker ti ga imaš, ti ga zdaj bom vzel.

Ti boš moj zajček na travci zeleni,
zajček, ki bo pipadal le meni.

En ljubek zajček, dragi deklíč,
ti boš le meni, drugim pa nič.

DADA

Iskrica

O dramatiku, čigar odrska dela so
propadla že po prvi uprizoritvi, je Oskar
Wilde dejal: »To je odličan pisatelj! Piše
samo za premiere!

Odhod

Tisoč obratov na minuto,
deset stopinj v levo.
Orjaški mehanizem premika
svoje ude in
njegovo srce utripa
z velikansko močjo.
Vijak do vijaka,
ogromna kolesa in skrbne oči
varuhov v belih haljah.
Neskončne vrste armaturnih plošč,
svetleči kazalci,
utripajoče lučke
in raznobarni gumbi.

Globoko brnenje,
odštevanje in
odhod.

DADA

Sreča

Mogoče некоč boš izginil nekje,
kjer sonce bo sijalo svetleje,
mogoče pozabil boš sanje,
ki v tvojem se srcu se skrivajo.

Nikoli, nikoli prepozno ni,
da poiščeš svojo srečo.
Saj sreča na vsakem koraku spi,
le skloniti se je treba in jo pobrati.

Kdor srečo izgubil je na pol poti
tega sreča se izogiba.
Kajti kdor jo iz rok izpušči,
ta jo težko nazaj dobi.

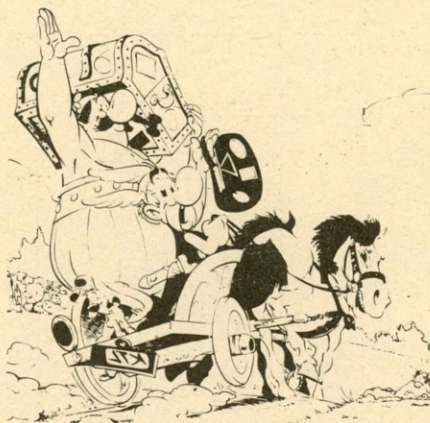
Srečen je tisti,
ki srečo za roge ulovi,
saj sreča vendarle ne bode.

Komur pa sreča kri izpusti,
temu se zapečatijo vse usode.

DADA

Upokojila se je Ivanka LINDIČ iz DE 30. (foto: Simo)

»Ha, ha, ha nam je letovanje odobreno, kaj pa vam?«
(avtor neznan)

Rezultati žrebanja nagradne križanke iz prejšnjega glasila

Prejeli smo le 18 rešitev, žreb pa je bil
naklonjen naslednjim reševalcem s pravilnimi
rešitvami križanke:

1. nagrado v višini 20.000 din prejme
RAVNIK Vera, Slap 6, Tržič (upokojenka)

2. nagrado v višini 15.000 din prejme
ZUPANČIČ Darko - DSSS

3. nagrado v višini 10.000 din prejme
FRANC Sonc, Tomiškova 46, Ljubljana (upokojenec)

4. nagrado v višini 5.000 din prejme
PETRIČ Petra, DSSS

5. nagrado v višini 5.000 din prejme
PETAN Julka, Ptujška 27, Ljubljana (upokojenka)

inf. služba

TOR, PORT, LOPA, APO, COROT,
BROM, RO, GENOCID, KLOKOTANJE,
ISA, ANTON, AMAN, KOTVA,
SODNICA, OT, KROK, LEKTOR,
M, KRIPTOFON, SV, ATAIR,
OMAN, KOTA, RINKA, RANČ,
ORAL, DAN KTL, TIR, EMA, ICA,
IG, KAVARNA, AREST, LENKA.

M. Z.

Razpis nagrad za nagradno križanko št.6-7/89:

Izžrebanim reševalcem pravičnih rešitev
nagradne križanke bodo razdeljene
naslednje nagrade:

1. nagrada 20.000.- din
2. nagrada 15.000.- din
3. nagrada 10.000.- din
4. nagrada 5.000.- din
5. nagrada 5.000.- din

Rešitve pošljite v zaprti kuverti na
slov: KTL n. sol. o., Ljubljana, DSSS,
Kotnikova 19/a, informativna služba s
pripisom »nagradna križanka«. Če rešitev
pošiljate po interni pošti zadostuje

naslov: INFORMATIVNA SLUŽBA
KTL - »NAGRADNA KRIŽANKA«.
Rok je do 25. avgusta 1989

Inflacija je dodobra razvrednotila naš
nagradni sklad za izžrebane reševalce
križanke, zato se že v prihodnji številki
Glasila obetajo višje nagrade. Takrat bo
namreč možno uveljaviti VI. spremembe
pravilnika, ki določa tudi višino
nagrada za nagradne natečaje.

inf. služba

Ugankarski slovarček

ABID - antično mesto ob Dardanelah
ODIJ - mrznja, prezir
PRELAT - visoki cerkveni dostojanstvenik
UDEN - flamski slikar
ZAJERA - stik robov lesa, kovine

M. Z.

Pravilna rešitev nagradne križanke iz Glasila št. 5/89:

Vodoravno: LETALIŠČE, UZURPA-

NAGRADNA KRIŽANKA

[illegible]

GLASILO KTL - INDUSTRIJE PAPIRA IN EMBALAŽE LJUBLJANA, IZDAJA DELAVSKI SVET DO KTL V NAKLADI 2100 IZVODOV. IZHAJA MESEČNO, UR-
EJA UREDNIŠKI ODBOR V SESTAVI: MILENA KLEVA (predsednik), CVETA AHČIN, DARKO DENIŠA, FANI GUTNIK, ANTON ORAŽEM, MANJA PREZELJ,
BOGO SEME (člani), TEHNIČNI UREDNIK MARINA POŽEG TER GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK MAJDA ŠTREKELJ, TISK KTL TOVARNA POTISKANE
EMBALAŽE LJUBLJANA, NASLOV UREDNIŠTVA: INFORMIRANJE DELAVCEV KTL LJUBLJANA, KOTNIKOVA 19/a, TELEFON: 061/316-922, INT. 293.